

Handwritten note: K. J. J. J. Krakow sw. Army 19

טשענשטאכאווער צייטונג

Left box with text: ...

Middle box with text: ...

Right box with text: ...

Piątek, d. 3 maja 1935 ... 6.40 ... קדושים תרצ"ה.

Zarząd Spółdzielczego Banku Handlowo-Przemysłowego ... Zwyczajne Walne doroczne Zgromadzenie ... 12 maja 1935 r.

קאָאָפּעראַטיווער האַנדעלס-אינדוסטריע-באַנק ... 12 מאי 1935 ...

מ.ש. הירשים שולע ... ווארשאווער 8 ביים נייעס מארק

זונטאג, ד. 5 מאי 6 אווענד קומט פאר אין אייגענעם לאקאל, אַראַדאווא 6 ... די אלגעמיינע פערזאנלעכע פארשטאנדלעכע

OBYWATELE! Wzywamy Was do jaknajliczniejszego wyścigu przy podpisywaniu ... 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej

FARBIARNIA, PRALNIA CHEMICZNA „KRYSZTAŁ” ul. Berka Joselewicza 2.

Towarzystwo Dobroczynności dla Żydów w Częstochowie ... Uroczystość odbędzie się w NIEDZIELĘ, dnia 5 maja rb.

Szkoła tańców baletm. K. KOSTECKIEGO, w lokalu własnym Waszyngtona 6.

דער אינטער-פויטער-יריד ... פויטער-יריד ... די רעקאמאנדאציע פון 12 ביוני 1935 י.

Szczepienie ospy ochronnej świeżą krowianką STARSZY FELCZER ST. MITTLER

ZARZĄD MIEJSKI w Częstochowie (Wodociągi i Kanalizacja) ... 1) studni zbiorczej 2) rurociągu betonowego 375 mm.

צוליעבן טויט פון אונזער פערדיענסטאטלעך ... שמואל סיטנער

דער פאמיליע בירענצווייג ... נייע יצחק מאיר

טיעף ערשיטערט צוליעבן טויט פון אונזער לאנג-יעהריגען געזעצטען פרעזעס פון „לינת הצדק” שמואל סיטנער

צוליעבן טויט פון אונזער לאנגיעהריגען מיטגליעד ... נייע יצחק מאיר בירענצווייג

דעם טיעפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער פריינד, דער פאמיליע סיטנער צוליעבן טויט פון זייער מאן און פאטער שמואל נ"ע

בלב יגון וקודר משתתף אני בצערם של מחותני מר זינרל שלזינגר ומשפחתו רבלי מות אשתו ואמם האהובה מרת מרים נ"ע

א גרויסע גזירה פאר די מאַרקשטעהער.

די גזירה וועגן נייעס און אַלטען מאַרק וועגן וואס ס'האָבען אונטער-ווענירט ביים שטאַדט-פרעזידענט אַ רייה כלל-טהוער מיט'ן פרעזעס ראָזענ-בערג, וו. זשעריקער און מ. אש אין דער שפיץ איז דערווייל געבליבען אין קראַפט. דער פרעזידענט האט ער-קלערט, אַז דאָס ווענדט זיך נישט אין איהם, נאָר אין דער וואַיעוואודטווא, וועלכע האט שוין בעשטימט אָהן שום ווייטערעס צו דערווייטערען די מאַרק-שטעהער פון נייעס מאַרק קיין זא-וואָדזיע, וואו ס'איז אויסגעפערטיגט געוואָרען צו דעם אַרעאָ אַ ספעציעלער פּלאַץ. דאָס איינציגע, וואָס דער פרע-זידענט קאָן יאָ נאכקומען, איז צו דערלויבען אַ רייהע בראַנזשעס נאָך צו האַנדלען אַ געוויסע צייט אין אַלטען מאַרק, די אַנדערע בראַנזשעס אָבער מוזען אונבעדינגט געהן נאָך זא-וואָדזיע.

אַ דעלעגאַציע פון די מאַרק-שטע-הער האט בעשלאסען צו פאַרהערן קיין וואַרשא נאָך אַבאָשורייען די גזירה, אָבער ווי עס וויינט אויס איז די זאך שוין אָנגענומען. דער נייער מאַרק ווערט פון 15 טען מאי ד. י. פריי פון די מאַרקשטעהער און זייער מקום-מנוחה וועט זיין - זאוואָדזיע.

עס איז איבריג פעסטצושטעלען, אַז דערמיט קומט אַנאָיבערברוּך אין דעם לעבען פון מאַרקשטעהער בכלל און יודישען מאַרקשטעהער בפרט, ווייל אויב דער יודישער מאַרקשטעהער האט געצוישערט פאַר פערשידענע כו-ליגאַנישע אָנפאַלען אַפילו אין מיטען צענטער שטאַדט, טאָ ווי אַזוי וועט דאָס אויסזעהן בעת ער וועט זיך גע-פונען אין זאוואָדזיע, אין סאַמע מקום פון די כוֹליגאַנעס. דאן איז נאָך אַ גרויסע פּראָגע, צו דאָרט וועט זיין מעגליך צו פיהרען דעם האַנדל אַזוי ווי אין דער שטאַדט, כ'מיין צו עס וועלען זיין די קוּגים, וועלכע וועלען אַראָבשפאַצירען אַזש קיין זאוואָדזיע מאכען זייערע איינקויפּען.

ווי ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען איז דער בעשלוס איבערצוטראַגען דעם נייעס מאַרק קיין זאוואָדזיע נאָך אָנגע-נומען געוואָרען דורכ'ן שטאַדט-ראַט מיט מעהרערע יאהרען צוריק, ווען מיר האָבען געהאַט אַ שעהע יודישע רעפּרעזענטאַטיאָן, טאָ איז דאָך אַ גרויס חידוש, פאַרוואס זיי האָבען נישט פאַר-געזעהן די קאָסטאַרע, וואס דראַהט דערמיט דעם יודישען מאַרקשטעהער, פאַרוואס האָבען זיי צוגעבאַמקעט מיט די קאָפּ און געהאַלפּען חרוב מאַכען אַ

פאַר הונדערט יודישע פאַמיליעס? ס'איז אָבער איצט נישט קיין צייט צו מאַכען חשבונות, אויב מיר האָבען דאס דערמאַנט, איז עס נור דערפאַר, ווייל די געוועזענע יודישע ראַטשמענער מאַכען אַנאָנשולדיגע מינע, ווי זיי וואַלטען נישט געוואוסט וועגען דעם דאָזיגען בעשלוס און כ'ווייס, אפּשר האָבען זיי טאַקע נישט געוואוסט, הא-בענדיג אין זיגען זייערע אייגענע אינ-טערעסען... ווי געזאגט אָבער, איז איצט נישט די צייט פון חשבונות, מיר מוזען נעמען דעם פאַקט אַזוי ווי ער איז.

די מאַרקשטעהער, וועלכע האָבען יאהרען-לאַנג געצויגען חיונה פון זייער האַנדל אויפ'ן מאַרק, ווערען פער-טריבען קיין זאוואָדזיע וואס איז ער-לויב זיי אינגאַנצען חרוב צו מאַכען, אויב מיר וועלען עס לאָזען אַזוי ווי עס איז איצט. דעריבער, אויב מען קאָן נישט מעהר מבטל מאַכען די גזירה, מוז מען לכּל הפחות זאָרען דערפאַר, אַז דאָרט אין זאוואָדזיע, זאָל מעגליך זיין צו האַנדלען, די הענד ביי די כלל-טהוער און קליינהענדלער-פאַרשטעהער דאָר-פּען זיך נישט אַראָבלאָזען. נאָר נאָך מיט מעהר ענערגיע און מוט פאַרטווע-צען זייער קאַפּ, ווייל זיי דאַרפען וויסען, אַז דאָ שטעהען אין קאַפּ די עקזיסטענצען פון איבער 500 יודישע פאַמיליעס.

דער קאַפּ דאָרף זיין געווענדעט אין פּאַלגענדע ריכטונג: 1) די בראַנ-זשעס, וועלכע קאַנען איבערגעטראַגען ווערען אין אַלטען מאַרק, זאָלען עס קאַנען האָבען די מעגליכקייט, און די יעניגע, וועלכע מוזען דורכאויס איבער-געטראַגען ווערען קיין זאוואָדזיע, פאַר זיי מוז געוואָרען ווערען, אַז זיי זאָלען נישט זיין הפּקר. זאָלען פאַר זיי איינ-געטראַגען ווערען בודען אויף די סחורות און אויך אַ שמירה פאַר זייער לעבען און האָב-אין-גוטס.

פּערפאַלען, אויב מען וועט נישט האָבען קיין ברירה, וועט מען מוזען אָננעמען די דאָזיגע, "מתנה", וואס איז אַ גרויסע ביטערע גזירה פאַר די מאַרק-שטעהער.

פון „ברית החיל”

שבת, דעם 4 מאי ד. י. פונקטליך 3.30 נ. מ. קומט פאַר אַ רעפּעראַט פון ה' 5. קאַפּיטאָל א. ד. ט. ט. די ווידעיאָרעפּרעזענטאָן פון הערצליאַניזם. אַלע חברים ווערען געבעטן צו קו-מען פונקטליך.

ספירה.

קליינער פּעליעטאַן.

מען הייסט אונז צעהלען א טערמין האט מען אונז געגעבען דערויף פון אָנהויב פסח ביז שבועות, וואס בע טרעט די צעהל פון פונפציג טעג. און אַז מען וועט שוין האָבען אָנגע-צעהלט, וועט מען איבערבלייבען ביי זעראָ.

אַ סך יודען טהוען זיך לייכטשעצען דאס דאָזיגע צעהלען, טראכטענדיג, וואס וועט דערפון אַרויסקומען, אַז צעהל היינט, צעהל מאַרגען - קיין גראַשען פאַר די אייגען זעהט מען אַלץ נישט...

פונדעסטוועגען איז דאָס מין ספירה סימבאָלישע פאַר אַלע צייטען און דורות און אויך פאַר אונזער צייט. פונקט אַזוי ווי ביי דער ספירה, איז וואס מעהר דו צעהלסט, אַלץ ביי ווע-ניגער בלייבסטו, אַזוי אויך היינט, וואָס מעהר דו צעהלסט (לייען: צעהלסט) אב דעם סקארב, אַלץ ביי וועניגער בלייבסטו, און דער סוף איז, אַז דו בלייבסט ביי גאַרנישט...

פונדעסטוועגען וואלט נישט גע-שארט, אַז מען זאָל צעהלען, אויב נישט קיין געלד, וואס דו האָסט נישט טאָ כאַטש צרות, וואס פעהלען אונז גראַדע נישט און מיר האָבען זיי עד לרוב.

צעהל, ליעבער פריינד, וויפיעל גבירים מיר האָבען און דו וועסט שוין יאָ עפּיס קאַנען אָנצעהלען, טאָ צעהל, פונדעסטוועגען וואלט נישט גע-שארט, אַז מען זאָל צעהלען, אויב נישט קיין געלד, וואס דו האָסט נישט טאָ כאַטש צרות, וואס פעהלען אונז גראַדע נישט און מיר האָבען זיי עד לרוב.

צעהל, ליעבער פריינד, וויפיעל גבירים מיר האָבען און דו וועסט שוין יאָ עפּיס קאַנען אָנצעהלען, טאָ צעהל, פונדעסטוועגען וואלט נישט גע-שארט, אַז מען זאָל צעהלען, אויב נישט קיין געלד, וואס דו האָסט נישט טאָ כאַטש צרות, וואס פעהלען אונז גראַדע נישט און מיר האָבען זיי עד לרוב.

וועגען דער נייער פרעמירטער הלואה.

דעם 10 טען ה. ת. האט זיך אָנגע-הויבען די איינצייטיגע אויף דער 3 פּראָצענטירטער פרעמירטער אינוועסטיציע הלואה. דער נאמען אַליין וויינט, אַז די הלואה איז בעשטימט אויף אינ-וועסטיציע צוועקען, ווי בויען שולעס, רעגולירען די וויסעל מיט איהרע צו-פלוסען, פונדערהויען די פּאַהן-נעץ, ערד אַרבייטען, בוי-אַרבייטען און אַנ-דערע אינוועסטיציעס.

די נייע הלואה איז, ווי מיר זעהען, בעשטימט אויף פּראָדוקטיווע צוועקען, אויף אַרבייטען וואס וועלען פּערגרע-סערן די בעשעפטיגונג, די ווירטשאַפ-טליכע אומזאַצען און דעם וואוילשטאַנד פון לאַנד, אויף אַרבייטען, וואס וועלען אין אַ גרויסער מאָס לינדערען די ער-בייטלעאָניקייט און געבען בעשעפטי-גונג פאַר אַ סך טויזענדער מענטשען.

די נייע הלואה איז אַ פרעמירטע. דאס איז א ווערט פאַפּיר, וואס האט ביי אונז דעם גרעסטען ערפאַנג. די אַבליגאַציעס פון דאָזיגען מין הלואות ווערען שטאַרק געזוכט אויף די בע-רועס און זייער קורס איז שטענדיג אַ וואס זיי געבען, אַ חוץ דעם נאָרמאַלען פּראָצענט, די מעגליכקייט צו געווינען גרעסערע סומעס.

ביז איצט האָבען מיר געהאַט דריי פרעמירטע הלואות: די 4 פּראָצענטירטע דאָלאַר הלואה, וועלכע איז אַרויס אין דריי סעריעס, די 4 פּראָצענטירטע אינ-וועסטיציע-הלואה און די 3 פּראָצענטירטע בוי-הלואה. דער בערווע קירס פון דער דאָלאַרביקע האט זיך לעצטענס געוואָ-קעלט צווישען 52.50 און 53.50, דאָן ווען דער נאָרמאַלער ווערט מאַכט אויס 5 דאָלאַר לויט'ן אַלטען פּאַריטעט ד. ה. אַרום 45 זל. דער קירס פון דער 4 פּראָצ. אינוועסטיציע-הלואה איז 105-110 זל. ביים נאָמינעלען ווערט פון 100 זל. בלויז די בוי-הלואה, מיט וועל-כער מען אינטערעסירט זיך וועהניגער ווי מיט אנדערע פרעמירטע ווערט פא-פּירען-איז אַ ביסעל ביליגער פון נאָ-מינעלען ווערט.

איצט קומט צו אַ נייע, זעהר אינ-טערעסאַנטע פרעמירטע הלואה. אמת, זי איז נאָר אַ דריי פּראָצענטירטע. זי גיט אָבער דערפאַר אַנדערע גרויסע נוצען אויפ'ן געביעט פון די פרעמיעס און מעגליכקייטען צו געווינען. דער בעזיצער פון אַ אַבליגאַציע בעקומט די מעגליכקייט פון דער איינמאַהל איינ-געצאהלעטער סומע, אַנטוילי צו נעמען אין פּערלויף פון 50 יאהר אין די צו-הונגען, וואס קומען פאַר 3 מאל אין יאהר. זי יעהרליכע צאהל געווינסען בעטרעפען אין די ערשטע צעהן יאהר

די נייע הלואה איז גוט פּערויכערט. דער קאַפּיטאַל, די פּראָצענטירטע און די פרעמיעס זענען דאָראַנטירט ווי זאָל-טעס אין גאָלד, דאס שליסט במילא אויס יעדען היוק אין פאַל פון וואַלוטע וואַקלענישען. דעריבער זענען אויך דער קאַפּיטאַל מיט די פּראָצענטירטע פּערוי-כערט מיט'ן בעוועגליכען און אומבע-וועגליכען מלוכה-פּערמנענען.

דער פרייז פון אַ אַבליגאַציע איז פּערהעלטניסמעסיג אַ קליינער ווען מען נעמט אין אַכט, אַז אַ העלפט קאָן איינ-געצאהלט ווערען מיט אַבליגאַציעס פון דער נאַציאָנאַלער הלואה און די איינ-ריגע אין 10 חדשים דיגע ראַטעס. דער-ביי האט דער, וואס צאהלט אַפילו אין ראַטעס דאס רעכט אַנטוילי צונועהמען שוין אין דער ערשטער ציהונג פונקט אַזוי ווי דער, וועלכער צאהלט איין די גאַנצע סומע מיט אַ מאָל.

די אַבליגאַציעס פון דער אינוועס-טיציע-הלואה וועלען זיין נאָמענלאָזע, וועלען נאָטירט ווערען אויף דער בע-רזע און מען וועט קענען מיט זיי פריי בעוועגען. אויב ס'טועט שוין זיין גע-נויט צו פּערוויפּען זי, וועט ער דאס געשטעלט אויף דער לאַטעריע, געמיינט אַט אַט ווער איך געהאַלפּען און פונ-דעסטוועגען בין איך ווייטער א קבצן...

צעהל וויפיעל עסקמיטעס עס צעווארט די פרנסה'לאָזע יודען לויט די נייע הנחות, וואס מען מאכט די ווירטסלייט. ביי דער געלעגענהייט מענטסו אויך אָנצעהלען, וויפיעל עסק-מיטעס עס האָבען, איסגעפיהרט און-זער פּאַסענדיקע כלל-טהוער אַליין וועלכע שטעהן אין דער שפיץ פון פּילאַנטראָפּישע געזעלשאַפטען און שרייען, אַז מען דאָרף העלפען די אַרימע.

צעהל וויפיעל יודישע פאַמיליעס עס האָבען היי-יאָהר געמוזט אַנקומען נאָך קמחא. צעהל איבער מיט וויפיעל זייער צאהל האט געשטיגען פון פאַר-יאָהרען.

צעהל וויפיעל בלימעל-טעג עס ווערען איינגעאַרדענט אין משך פון יאָהר דורך אונזערע פּילאַנטראָפּישע און גלאַט געזעלשאַפטען.

צעהל וויפיעל מאָל די יודישע צייטונגען אין אונזער שטאַדט האָבען זיך געוואַנדען און אויפגערופען די היגע כלל-טהוער צו שאַפען לויט'ן מיסטער פון אַלע שטעט אין דער גאַנצער וועלט אַנאָנטי-היטלער-קאַמי-טעט, און זיי הערען דורך ווי המן דעם גרענער. ס'וואָלט אויך נישט געשארט, אַז דו זאָלסט טאַקע ביי דער געלע-געהייט אַ צעהל איבערצוגען וויפיעל געזעלשאַפטליכע טהוער האַנדלען אַליין מיט היטלער-דייטשלאַנד.

צעהל וויפיעל מאָל איך האב איינ-

פּראָגראַם פון די 3 מאי-פּייערונגען.

דער קאַמיטעט פון 3 מאי-פּייערונגען האט פעסטגעשטעלט פּאַלגענדען פּראָ-גראַם:

דעם 3 מאי 10 אינדערפריה - צוואַ-מענטערע פון מיליטער, אַרגאַניזאַציעס, שולען אויף דער יאַסנע-גורע. האלב 11 פרייה - גאַטעס-דינסטען אין די געבעט-הייזער. דערנאָך א דעפּילאדע אויפ'ן פּלאַץ פון מינ. פּיעראַצקי. פון 4 ביז 5 נאכמ. קאַנצערט פון די אַרקעסטערס אויפ'ן מאַגיסטראַט-פּלאַץ און נעבען סטאַשיאַ-פּאַרק.

אַלע איינוואוינער ווערען בעזונדער געבעטען צו דעקאָרירען די פענסטער מיט פּענדלעך און נאַלעפּקעס און די הייזער מיט די מלוכה'שע פּאַהנען.

פון בירגערליכען קאַמיטעט פאַר דער אינוועסטיציע-הלואה.

שבת פאַרמיטאג איז אין דער סטאַ-ראַטטווע אונטער'ן פּאַרזיך פון וויצע-דייקעטאָר פון „באַנק פּאַלסקי" ה' וויסאַצקי פאַרגעקומען א יוצונג פון בירגערליכען קאַמיטעט פאַר דער אינ-וועסטיציע-הלואה, וועלכער בעשטעט פון פּעטרעווער פון פּערווירענע וויר-טשאַפּטליכע אַרגאַניזאַציעס, באַנק-אינ-סטיטוציעס און פרעסע.

ס'ווערט בעשלאָסען אַרויסצוגעבען אַנאָוירפון, וואס זאָל צושיקט ווערען צו אַלע היגע איינוואוינער און אויפצו-פאָדערן זיי צו צייכענען די אינוועסטי-ציע-הלואה. די סומע, וואס יעדער דאָרף צייכענען איז די עלבע, ווי ביי דער נאַציאָנאַלער הלואה.

ווייטער איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז אויף די ספעציעלע פּערוואַלונגען, וועל-כע ס'אַרדנען איין וועגען דער הלואה פּערווירענע ווירטשאַפּטליכע אַרגאַניזאַ-ציעס, זאָל דער קאַמיטעט אויף פּערלאַנג שיקען געהעריגע פרעלעגענטען.

פון תנועת חורה ועבודה.

מוצש"ק פ' קדושים דעם 4 מאי קומט פאַר אין אייגענעם לאַקאַל אַלעס 10, אַ פּייערליכער געזענונגס-באַנקעט צוה אבפאַהר פון סגן יו"ר ח' שמואל ווייס-מאַן נאָך אַרץ-ישראל. אַלע חברים-ות און סימפּאַטיקער ווערען געבעטען צו קומען.

קענען טהון אָהן די מינדעסטע שווע-רינקייטען און, ווי מ'זעהט פאַר ויכער מיט ריוה.

פאַר דער יודישער בעפּעלקערונג איז דאס קויפּען די נייע הלואה נישט נאָר אַ פּליכט בנגוגע די אַרבייטסלאָזע מיט-בירגער, נאָר אויך אַ גוט געשעפט, פון וועלכען מען קאָן אויסער אַלגע-מיינע נוצען פאַר'ן לאַנד, געניסען פון אַ סך פּערוועגליכען ריוה.

זאגט סערטיפיקאטען און דערווייל בענינגען זיי זיך מיט'ן וואַרטען.

צעהל אן וויפיעל נאַקאזי פלאט-ניטשעס דו דערהאַלטסט אין משך פון דע' וואך. נו, אדרבה, פרוביר אַנצו-צעהלען ווי זיי הייסען דאָרט די שטיי-ערען, וואס דו מוזט אַלץ צאהלען.

צעהל אן די יודישע געשפּאַלעטע קעפּ און די אויסגעהאַקטע שויען, פּעראַורזאכט דורך די היימישע כוֹליגאַ-נעס און דער צעהל, אַז ס'רוב פון זיי געהען אוועק אָנבעשטראַפט, און דאס ברענגט דערצו, אַז זיי זאָלען צומאַרענס דעם ערשטען בעסטען יו-דען ווידער צושפּאַלען דעם קאַפּ.

צעהל אן וויפיעל יודישע אַרביי-טער ס'זענען לעצטענס צוגענומען גע-וואָרען אין די יודישע פאַריקען, נאָך דער אונטערגענומענער אַקציע מצד דער יודישער געזעלשאַפט.

ס'איז אפילו היינט מאי - פריהלינג, ווען דער מענט וויל געניסען פון דער פרישער לופט און קען זיך נישט פּע-רעמען מיט'ן בלויען צעהלען. אַזוי איז שוין אָבער אונזער גורל. דאַמאַלס, ווען אנדערע געניסען פון לעבען, מו-זען מיר צעהלען אונזערע צרות און דאַנות.

פון פסח ביז שבועות, די שטענפע צייט פון פריהלינג, הייסט מען אונז צעהלען ספירה און פאַקטיש האָבען מיר אַ גאַנץ יאָהר צו צעהלען און דער צעהל פון...

ק. י. סילמאן.

אַ שעה מיט ירושלימער קינדער

אַ פילע אַרביגער מענטשן - מאַטע-
ריאַל זענען עס די קינדער פון די
אַריינצוברענגענע געמיינדעס. געמיינט די
בען מיר, אַז אַויב מיר קענען די
אַשכנזישע יודען, די ספרדישע און
אַפילו די תימנער - האבען מיר שוין
אַ קלאַרען בעגריף פון אונזערע אַלע
ברידער און דאָך הויבט זיך גאַרנישט
אַן. מיר יודען זענען שוין איינמאַל אַ
צווייט און צווייטע פּאַלץ. דער גלות
האַט עס פשוט צעשפּילטערט. פון אַני-
זער שטאַמבוים זענען אַראָבעגעפּאַנען
צווייגען און פּלעטער און צווייט גע-
ווארען אַיפּערן גאַנצען ערד-קונעל.
אַן איצט זאַמלען זיי זיך ביסלעכווייז
צוויף צוריק אויפ'ן פּרייהערדיגען אָרט.
ירושלים איז עס טאַק די דער זאַמעל-
פּונקט און צוציהונגס-קראַפט פאַר אַלע
גסטרייגעבליבענע צעברעקעלטע יודען,
וואו זיי זענען אַלץ. פון איצט, אין
דער גרויסער עפּאַכע פון איבת ציון,
ערוואַכען צוזאַמען מיט'ן מערב-יודענ-
טום אויך די יודישע מורח-געמיינדעס,
וועלכע רייסען זיך אַרויס פון זייערע
וואוינ-ערטער און קומען דאָ אַהער אויף
אַלערליי וועגען, טראָץ די אַנגעהויערע
פּונות, וואס זענען דערמיט פּערבינדען.
אַין דער ירושלימ'ער מענער-שולע,
מיט וועלכער עס פּיהרט אַן ה' יוסף
מיוחס, קאן מען זעהן תּלמידים פון 18
געמיינדעס: אַשכנזישע, ספרדישע, תימנער,
פּערסישע, מערב'דיגע, קורדישע, פּו-
פּאַרער, גרוינישע, בבלישע, חלבישע
(אַרם צובאַ), אורפּאַלישע (אור כּשדים),
אַפּאַגאַנישע, עגיפּטישע, דמשקער,
קאַוקאַזישע, אַיאַנער (אינדישע, סו-
דאַנישע), באַנדאַדער און אויך פון
פּקיעים. יעדע געמיינדע האט זיך איהר
וועלטלי, איהר שפּאַך, איהרע מנהגים,
איהרע תּפילות, איהרע זכּרונות, איהרע
„חומים“, איהרע געזאַנצטע, איהרע
פּאַנאַסטישע מעשיות, איהרע סגולות,
איהרע שפּרוכען, איהרע קמיעות, איהר
בעציהונג צו איהרע אַנגעהעריגע און
צו דער יודישער וועלט אין אַלגעמיין,
זיי אַלע אַבער פּעראַייניגט אַרץ-ישראל,
די אייביגע שטאַדט ירושלים מיט אַלע
הייליגע זכּרונות, וואס זענען טיעף
איינגעוואַרעלט אין זייער האַרץ.
„מורח-געמיינדעס“ - דאס איז דער
נאַמען פון אַ געוויסער קאַטעגאָריע יו-
דען. אַט די געמיינדעס זענען גאַנצע
וועלטען, אינערליכע וועלטען, פאַר אונז
כמעט ווי אַבנעשלאַסענע דאַרט איז די
לעבענס פּאַרם גאַר אַנאַדערע. גאַר
אַנדערע וועלטען און מאַניערען, וואס
זענען מיטגעבראַכט פּונם לעבען צווי-
שען די פּעלקער אין די לענגע גלות-
צייטען, סיי גוטע, סיי שלעכטע. די
דאָזיגע געמיינדעס האַלטען זיך בעזונ-
דער סיי אין שווערע, טרויעריגע טעג,
סיי אין פּרעהליכע, לוסטיגע טעג; סיי
ווען מען פאַסט און מען קלאַנגט, סיי
ווען מען פּרעהט זיך אויף חתונות און
ברית'ן; סיי אין די געבעט-הייזער, סיי
אויפ'ן בית-עלמין מיט אַלעם, וואס איז

דערמיט פּערבינדען.
א, וויפּילע האבען מיר נאָך צו אַר-
בייטען, כדי אַריינצוברענגען עטוואס
ליכט און וויסען אין די דאָזיגע פינט-
טערע היימען!
ווי ווייט דאַרפּען מיר זיך נאָך אַן-
שטרענגען, כדי געזונד צו מאַכען אַט
די אַבנעריסענע, אַבנעפּליקטע אברים,
צוריקפּיהרען זיי צו געזונטע לעבענס-
קוואַלען, ענטוויקלען זיי, ציוויליזירען
מיט מענטשליכער און צוגלייך גאַנצאַנע-
לען בילדונג!

פון דרויסען, פּונם גאַסען-שמוץ מיט
אַלע זיינע צרות קומען יודישע קי-
דעע אַן אין שול. זייער היים איז גאַר
קיין היים נישט, זייער וואוינונג קיין
וואוינונג נישט, ליידען גוט און דחקות,
דאס קינד האט קיין ביכעל און קיין
העפט נישט, אפילו קיין בענקל אין
קיין טיש נישט, וואו די לעקציע צו
מאַכען, גאַר אַנאַטאַמאָספּערע פון קרי-
געריי, זידלעריי און קללות און טייל-
מאַל נאָך-פּון-אין מאַג'ס עטליכע וויי-
בער. זיי הונגען און לעבען צום
אויסענדיגען לעבען, אַראָבצוגעבן אַ
זעמעלע פון דער וויסטאָוע פון עפעס
אַ שפּייז-געוועלביל אדער בעקעריי, צו
פּערינען אַ האַלבען גראַשען פון שטי-
וועל פּוּצען (פּערהאַן קינדער, וועמעס
קראַנקע עלטערן שטראַפען זיי, ווען זיי
פּרענען נישט אַהיים עטליכע גראַשען).
זיי קוקען מיט קנאה אויף די קינדער,
וואס געהן אַמאַל אין קינאַ אַרײַן; אויף
קינדער, וואס האבען עפּיס אַ טעקע
(מעהרסטענס אַ זעקעלע פון שמוציגען
לייזענעס), אַ האַלבען פּאַמעראַנג און
דער גוף איז מיט עפּיס בעדעקט; זיי
טרויען וועגען דעם אַרומלעבען פון
גנבים און באַנדיטען; טיילמאַל פּרוּפּי-
רען זיי אפילו צו לאַזען בלוט ביי זיי-
רע חברים'לעך מיט דער הילף פון אַ
שטינדל אַדער מיט אַ צובראַכען פּער-
זשאַווערט מעסערל; בענוצען דעם גאַנ-
צען „לעקסיקאָן“ פון דער היים אַפּען
און אויפ'ן גאַנצען קול וועגען די איני-
טימסטע בעדערפּנישען און צווישען
אין וואָרט און אַ צווייטען - אַ פּליך
און אַ שעלט; זייער לינגערדיי איז
כמעט אַ גאַטירליכע און ביים לעצטען
שווערען זאַגען זיי נאָך „פּאַמונה“
„אַמת התורה“ - טייל זענען ביי זיך
פּעסט, אַראָגאַנטיש און שעצען גוינג
די, וואס זענען עלטער און חשוב'ער
פון זיי. אַ מין „פּייפּען אויף אַלעמען“;
אַנדערע ווידער זענען קריכעריש און
לעקעריש. מאַכען פון זיך בלאַטע, בוי-
גען זיך אין דרייען און קושען זאָגאַר
די פּאַלעס פון אַ גרעסערן פון זיי.

פון דער גאַס, פּונם גאַסען-שמוץ,
פּונם אַבגורנד-לעבען קומען זיי אַן.
און וויפּילע דאַרף מען נאָך אַרבייטען
מיט אַט די נידריגע שיכטען, כדי
אַריינצוברענגען אַ שטראַהל ליכט אין
זייער פינטטערער נשמה, כדי זיי זא-
לען בעקומען אַ בעגריף, וואס איז
אַזוינס מענטש, געוועלשאַפט, פּאַלץ און
וועלט. ווי שווער מוז מען נאָך האַרע-
ווען און וויפּילע גלויבען דאַרף מען
נאָך דערביי האבען, כדי צו קאַנען
עפּיס גוטס פון זיי אַרויסברענגען; צו
דערוועקען דאס בעסערע, וואס טלייעט
ערגיך אינים האַרץ פון יעדען איינעם,
צו דערציהען, ווירקען, שאַפען און
פאַרמען געשטאַלטען פון אַ לייטישען
לעבען, אינוואַרצילען אין זיי עפּיס אַ
קולטורעלע בענעהמונג!...

פּערהאַן עלטערן, וואס פון דער
גאַנצער יודישקייט ווייסען זיי קוים די
צוויי פּסוקים: „שמע ישראל“ און
„ואהבת“ און מעהר קיין וואָרט נישט.
דאָך איז גאַרנישט אַבזשאַצען דאס,
וואס די העברעאישע שול טהוט טייל-
מאַל אויף ביי אַט די מורח-געמיינדעס!
יאַהרען לאַנג (אַנב, פּערהאַן אַזעלכע
תּלמידים, וואס זיינען אַב און אין
קלאַס צו עטליכע יאָהר) האַלטען זיך
די לעהרער ביים לאַזונג: „הזהרו בבני
ענינים“, זייט זעהר אויפּמערקזאַם לגבי
די ווייניג ציוויליזירטע קינדער“, דען
אויך פון זיי קאן אַמאַל אַרויסקומען
תורה און דעת.

פון דער שולע, וואס איך בעהאַנ-
דעל דאָ, קומען אַרויס תּלמידים, וואס
ווערען דאָ אַ דאָנק און זייער ערציהען
ווי איבערגעאַנדערשט, אין אַ גענו-
גענדער מאַס בעלעדיען מיט אַלגעמיי-
נע און יודישע קענטנישען האבען אַ
בענעהמונג און זענען איבערגעגעבען
אונזער גאַנצאַנלעך אַרבייט אין לאַנד.
די שילדער ווייזען טיילמאַל אַרויס
אויך ליטעראַרישע פּעהיגקייטען; זיי
שילדערן טאַלאַנטפול די לעבען זיי-
ערס אין די מורח-געמיינדעס און עפּ-
גען אַזוי נאָך פאַר אונז אַ פּענסטער
אין אַט דער אייביגער פינטטערניש.

איך קאָן אַ שילדער פון אַט דער שו-
לע, וועלכער איז אפּשר דער ערשטער
לויט'ן עלטער, אינ'ם גאַנצען לאַנד
מיט זיינע פּעהיגקייטען און קענטנישען.
ער איז פשוט אַ בור סוד שאינו מאבד
טיפּה, האט אַ וואונדערבאַרען זכּרון,
לערנט זעהר פּלייטיג און איז ווי אַ-
בעסטען ערציהען געווארען, האַט צו
פּייגע בענעהמונג, געוויזן, ליבע צו
אַרבייט, לעבט געמיטליך און חבּריש
מיט זיינע פּריינד.

מען מוז דערביי אונטערשטרייכען
די גרויסע ליבע צו אַרץ-ישראל, צו די
יודישע הייליגטימער אין לאַנד, וואס
דער יאָנגער עולם פּערמאַנט, דאס
איז אַ גרונדליכע, גאַטירליכע ליבע,
וועלכע האט נישט קיין שום זייטיגע
כוונות, אַ ליבע, וואס איז שטאַרקער
פון אַלץ אין דער וועלט. פאַר אַרץ-
ישראל וועלען זיי געהן אין פּייער און
אין וואסער, דאס לעבען אַפּפּערן.
דאס איז אַ רעוולוטאַט פון דער גע-
פּיהלט-ערציהונג במשך לאַנגע דורות,
אַ פּוּעל-יוצא פון דעם מעכטיגען נאַ-

קליינע האַנדעלס - אומזאַצען און גרויסע שטייער-אויסמעסטונגען.

אין שייכות מיט דער אויסמעסטונג
פון אומזאַץ-שטייער שרייבט ד"ר ראַ-
טענשטיין אין דער „כוּוילאַ“ צווישען
אַנדערע פּאַלגענדעס:

פאַר'ן סוחר איז דער פּרייהלינגס-
סעזאָן אַ דאַפּעלטער סעזאָן. עס איז
אַ סעזאָן פון ערוואַרטעטע גרויסע האַנ-
דעלס אומזאַצען, וואָס ווערען אַבער
פון יאָהר צו יאָהר אַלס קלענער און
אַ סעזאָן פון דער אויסמעסטונג פון
אומזאַץ-שטייער, וואס זאָל אין דער
איבערצייגונג פון סוחר ענטשפּרעכען
זיינע אומזאַצען און וואס רעכענט זיך
ליידער נישט מיט דעם קליינעם פּדיון,
מיט'ן פּאַלען פון די פּרייזען און מיט
אַפּזאַץ פון גאַר זעהר ביליגע סחורות.

ווען דער סוחר טעהט אין געשעפט
און ווארט מיט בענקשאפט אויף אַ
קונה, וואס זאל עפּיס קויפּען, ווייל ער
האַט צומאַרגענס צו צאָהלען א וועק-
סעל, ווען ער טראכט וועגען דעם, אַז
די סעזאָן-סחורה בלייבט איהם ליגען,
און דאָס בעדייט פאַר איהם אַ רואינע,
ווען ער קוקט אויף די פּאַליצעס, וואָס
זענען פול מיט נישט-פּערקויפטע וויני-
טער-סחורות און ליגען געבליבענע
הערבסט-סחורות, ווען ער טראכט, אַז
אין דעם מאַמענט אפּשר שאַצט מען
איהם אין דעם שטייער-אַמט אַב זיין
אומזאַץ אויפ'ן סמך פון דערהאַלטענע
אינפּאַרמאַציעס פון די פּאַהן-סטאַציעס
און פון דער פּאַסט, וואָס ווייזען אַרויס
וואס פאַר א סחורות ער האט בעצוי-
גען, אַדער אפילו אויפ'ן סמך פון אויס-
צוגען פון די ביכער פון די פּאַר-
קאַמטען, ווען ער טראכט, אַז מען
מעסט איהם אויס דעם אומזאַץ-שטייער,
פון אומזאַצען, וואָס ער האַט גאַרנישט
געמאַכט, פון סחורות, וואָס זענען גע-
קויפט און אפילו צעהאַלט געוואָרען,
אַבער נישט פּערקויפט געוואָרען, דאָן
ווערט איהם נישט היימליך.

פּרייהער זענען געווען אויסמעסטונגס-
קאַמיסיעס, זענען דאַרט געזעסען ביר-
גער, וואס זענען געווען אינפּאַרמירט,
וואס עס טהוט זיך ביי סוחרים. היינט
בעשטעהט די קאַמיסיע פון בעצמטע.
אויב זיי זאַמלען אינפּאַרמאַציעס, איז
עס גאַר פאַר שטייער-צוועקען און
נישט בכדי זיך צו בעצקענען מיט דער
פּאַקטישער לאגע פון סוחר אַדער פון
דער גאַנצער באַזונשע. און דעריבער
האַבען די סוחרים מיט רעכט מוראַ,
אַז אין איצטיגען דאַפּעלטען סעזאָן,
וועט דער סעזאָן פון סחורות-אומזאַץ
ווייטער זיין אַ טויטער פּונקט אַזוי ווי

צוגאַנצילען אינטיניקט, וואס איז אינ'ם
יודענטום קאַנסערווירט אין אַלע זיינע
פאַרמען און שאַטירונגען.
וואויל איז דעם פּאַלץ, וואס פּער-
מאַנט אַזעלכע מאַסען!
עטליכע שטריכען פּונם לעבען אין
אַט דער שולע, פאַרשעפּלען איהרע
תּלמידים מיט זייערע ליכט-און שאַטען-
זייטען, וועל איך אין אַ צווייט אר-
טיקעל.

פאַר אַ קירצער צייט צוריק געקומען
צו פּאַהרען קיין טענסטאכאָו און היות
ווי קיין גוטע נעשעפטען האט איהם
קיינער נישט אַקענענעטראגנען, האט
ער זיך גענומען צו שחיטה. איי אַ
אַ שוּחט, מוז ער דאך קאַנען שחט'ען,
אויך מוז ער דאך ווייזען עמיצען א
חלף; איהם אַפּער אַ פּונד'ל אַ יוד,
וועלכער האט האַלבע מעטערדיגע פּיאות
איז דאס אַלעס נישט נויטיג-זאָנט ער
-גענוג, אַז ער ווייזט דער שיקסע
דעם חלף.
לעצטענס האט זיך די פּאַליציי גע-
נעמען צו דעם שוּחט, באשר דער יוד
שחט אויף אַ נישט-הייגענישען אופן
און נאך אַזעלכע טענות, אויך האבען
יודען אנגעווייזען האבען פּרעטענציעס,
הלמאי דער דאָזיגער „כשר'ער, פּרו-
מער“ יוד איז מכיל' נבלות וטריפות
אַ שטאַדט מיט מענשען, איז אַט דער
דאָזיגער פּאַרשוין געקומען אין דער
קלה אַרײַן, הלמאי מען רודפ'ט איהם
אַון געפּאַדערט מען זאָל איהם געהן
לאַזען. ווען מען האט דעם „שעהנעם“
יוד אין קאַפּעל מיט די לאַנגע פּיאות
געפּרעגט, היתכן? ווי אַזוי קאַנט איהר
מאכיל' טריפות זיינען, דאס איז
דאך געגען יודישע דת, געגען שלחן
ערוך, האט ער טערגלאַצט די אויגען
און מיט אַ ציינישען יראת-שמים פּנימל'

פון דער גרויסער פּונקט פון די
פּרייהערע זענען געווען אין הערצטע און לעבע-
דיג וועט גאַר זיין דער סעזאָן פון
אויסמעסטען דעם אומזאַץ-שטייער. גאַר
ער וועט אַרויסווייזען גרויסע אומזאַ-
צען.

וואס אַנאַמת ה' זאָוואדקי האַט צו-
געזאָגט, אַז ער וועט צוציהען צו פּער-
אַנטוואָרליכקייט די לייטער פון די
שטייער-אַמטען אויב אין רעקורס וועט
זיך ארויסווייזען, אַז די אויסמעסטונג
איז געווען נישט קיין גערעכטע, אַבער
דערווייל דאַרף מען צאָהלען די שטייע-
ערען אויפ'ן יסוד פון די געמאַכטע
קניות און דעם נישט געמאַכטע פּדיון,
ווייל אויף זיי שטיצט זיך די אויסמעס-
טונג, און אַבּהאַנדלען קען מען נישט.

אין די שטייער-אַמטען מוז מען פּער-
שטעהן, אַז פון אַ גערעכטע אויסמעס-
טונג איז אַבּהענגיג נישט גאַר די עק-
זיסטענץ פון שטייער-צאָהלער גאַר אויך
זיי גאַרמאַלע שטייער-הכנסות. אויב די
אויסמעסטונג וועט זיין אַ נישט-גערעכט-
טע וועט דער שטייער - צאָהלער זיך
נישט קענען צאָהלען און ער וועט דע-
ריבער אויך נישט קענען געניסען פון
די הנחות אין דער פּראַגע פון די פּער-
לענגע שטייערען. אויב די יעצטיגע
אויסמעסטונג וועט זיך שטיצען אויף
די אינפּאַרמאַציעס, וואס זענען דער-
האַלטען געווארען פון די גאַטשעלני-
קעס פון די פּאַהן-סטאַציעס, פּאַסט-
אַמטען אַדער פון די ביכער פון די
פּאַרמאַקאַנטען און וועלען זיך נישט
שטיצען אויף דעם פּאַקטישען פּדיון
פון איינציגען סוחר, וועט די צרה פון
פּערלענגע שטייערען נישט פּערשוואונ-
דען. עס וועלען גאַר וואקסען די פּאַ-
זיציעס און סומען אין די ביכער פון
פון שטייער-אַמט.

די אינטענץ פון מיניסטער, וואָס
ווייל פּערלעכטען די שטייער-צאָהלער
דורך דעם געזען צו ליקוידירען די
פּערלענגע שטייערען וואס הענגען ווי
אַ שטענדיגע דראַהונג איבער'ן קאַפּ
פון שטייער-צאָהלער, וועט נישט קענען
דערגרייכט ווערען, אויב די שטייער-
אַמטען וועלען ביים אויסמעסטען די
שטייערען דיוועלבע פּראַצעדור ווי אין
די פּעריאָדענע יאָהרען.

די שטייער-באַמטע דאַרפּען פּער-
שטעהן, אַז אויב דאס פּינאַל מיניסטע-
ריום האט זיך דעצידירט און אַרײַנגע-
טראגען אין סיים אַ געזעץ וועגען רע-
גולירען די פּערלענגע שטייערען, האט
עס געהאַט דעם מיין צוריקצוקעהרען
נאַרמאַלע בעציהונגען צווישען די
שטייער-צאָהלער.

דער חוב פון די שטייער-קאַמערען
איז דעריבער אויסמערקזאַם צו מאַכען
די שטייער-אַמטען נאך פאַר'ן אויס-
מעסטען דעם אינדוסטריע-שטייער, אַז
די יעצטיגע אויסמעסטונג זאל זיין אין
הסכּם מיט דער פּאַקטישער לאַגע פון
פּעראַרימטען שטייער - צאָהלער. דאָן
ערשט וועט דער טויטער האַנדעלס-
סעזאָן אויפהערען צו זיין אַ לעבאַפּ-
טער סעזאָן פאַר די שטייער-בעצאַמטע.

ווען געהערט, וואָס געזעהן.

ווען מען דאַרף אַוועקרוימען דאס פּסח-
דיגע געפעס און מען דאַרף אַרײַנברע-
נען דאס חמץ'דיגע. אַט דאס ביסעל
חמץ איז דער זאָרג פון דער גאַנצער
מענשהייט און אַ גרויל'כאַפט אַן דאס
ביסעל יודען, טראכטענדיג וועגען דעם
חמץ.
עס איז פּרייהלינג אויף גאַט'ס וועלט,
עס איז מאַי, עס רייסט זיך צום לע-
בען, גאַר דאס איינציגע, וואס מאַכט
שווער דאס לעבען, איז - פּונדוואַנען
נעמט מען אויפ'ן שטיקעל חמץ...

עבר זמנו...
שוין 10 טאג, ווי אונזער צייטונג
איז נישט אַרויס און דורך דער צייט
האט זיך אַנגעזאַמעלט אַ סך נייטעס.
וואס קומט אַבער אַרויס, אַז אין קען
אַלץ נישט אויסנוצען דערפאַר, ווייל
עס בעציהט זיך צום יום-טוב און עס
איז עבר זמנא.
אַט, למשל, וואָלט איך אייך דער-
צעהלט וועגען די געשעהענישען אין
דער שטאַדט-שוהל, מיט'ן שטרייך פון
כאַר אין די לעצטע טעג, ווען חזן
גאַדש האט געמוזט אַליין אויסטראַ-
גען אויף זיין גאַרעלע אַלע תּפילות,
דאָן וועגען דעם נייטעס בעל - קורא,
ווען מען דאַרף אַוועקרוימען דאס פּסח-
דיגע געפעס און מען דאַרף אַרײַנברע-
נען דאס חמץ'דיגע. אַט דאס ביסעל
חמץ איז דער זאָרג פון דער גאַנצער
מענשהייט און אַ גרויל'כאַפט אַן דאס
ביסעל יודען, טראכטענדיג וועגען דעם
חמץ.
עס איז פּרייהלינג אויף גאַט'ס וועלט,
עס איז מאַי, עס רייסט זיך צום לע-
בען, גאַר דאס איינציגע, וואס מאַכט
שווער דאס לעבען, איז - פּונדוואַנען
נעמט מען אויפ'ן שטיקעל חמץ...

ווען געהערט, וואָס געזעהן.

ווען מען דאַרף אַוועקרוימען דאס פּסח-
דיגע געפעס און מען דאַרף אַרײַנברע-
נען דאס חמץ'דיגע. אַט דאס ביסעל
חמץ איז דער זאָרג פון דער גאַנצער
מענשהייט און אַ גרויל'כאַפט אַן דאס
ביסעל יודען, טראכטענדיג וועגען דעם
חמץ.
עס איז פּרייהלינג אויף גאַט'ס וועלט,
עס איז מאַי, עס רייסט זיך צום לע-
בען, גאַר דאס איינציגע, וואס מאַכט
שווער דאס לעבען, איז - פּונדוואַנען
נעמט מען אויפ'ן שטיקעל חמץ...

עבר זמנו...
שוין 10 טאג, ווי אונזער צייטונג
איז נישט אַרויס און דורך דער צייט
האט זיך אַנגעזאַמעלט אַ סך נייטעס.
וואס קומט אַבער אַרויס, אַז אין קען
אַלץ נישט אויסנוצען דערפאַר, ווייל
עס בעציהט זיך צום יום-טוב און עס
איז עבר זמנא.
אַט, למשל, וואָלט איך אייך דער-
צעהלט וועגען די געשעהענישען אין
דער שטאַדט-שוהל, מיט'ן שטרייך פון
כאַר אין די לעצטע טעג, ווען חזן
גאַדש האט געמוזט אַליין אויסטראַ-
גען אויף זיין גאַרעלע אַלע תּפילות,
דאָן וועגען דעם נייטעס בעל - קורא,
ווען מען דאַרף אַוועקרוימען דאס פּסח-
דיגע געפעס און מען דאַרף אַרײַנברע-
נען דאס חמץ'דיגע. אַט דאס ביסעל
חמץ איז דער זאָרג פון דער גאַנצער
מענשהייט און אַ גרויל'כאַפט אַן דאס
ביסעל יודען, טראכטענדיג וועגען דעם
חמץ.
עס איז פּרייהלינג אויף גאַט'ס וועלט,
עס איז מאַי, עס רייסט זיך צום לע-
בען, גאַר דאס איינציגע, וואס מאַכט
שווער דאס לעבען, איז - פּונדוואַנען
נעמט מען אויפ'ן שטיקעל חמץ...

ווען געהערט, וואָס געזעהן.

ווען מען דאַרף אַוועקרוימען דאס פּסח-
דיגע געפעס און מען דאַרף אַרײַנברע-
נען דאס חמץ'דיגע. אַט דאס ביסעל
חמץ איז דער זאָרג פון דער גאַנצער
מענשהייט און אַ גרויל'כאַפט אַן דאס
ביסעל יודען, טראכטענדיג וועגען דעם
חמץ.
עס איז פּרייהלינג אויף גאַט'ס וועלט,
עס איז מאַי, עס רייסט זיך צום לע-
בען, גאַר דאס איינציגע, וואס מאַכט
שווער דאס לעבען, איז - פּונדוואַנען
נעמט מען אויפ'ן שטיקעל חמץ...

עבר זמנו...
שוין 10 טאג, ווי אונזער צייטונג
איז נישט אַרויס און דורך דער צייט
האט זיך אַנגעזאַמעלט אַ סך נייטעס.
וואס קומט אַבער אַרויס, אַז אין קען
אַלץ נישט אויסנוצען דערפאַר, ווייל
עס בעציהט זיך צום יום-טוב און עס
איז עבר זמנא.
אַט, למשל, וואָלט איך אייך דער-
צעהלט וועגען די געשעהענישען אין
דער שטאַדט-שוהל, מיט'ן שטרייך פון
כאַר אין די לעצטע טעג, ווען חזן
גאַדש האט געמוזט אַליין אויסטראַ-
גען אויף זיין גאַרעלע אַלע תּפילות,
דאָן וועגען דעם נייטעס בעל - קורא,
ווען מען דאַרף אַוועקרוימען דאס פּסח-
דיגע געפעס און מען דאַרף אַרײַנברע-
נען דאס חמץ'דיגע. אַט דאס ביסעל
חמץ איז דער זאָרג פון דער גאַנצער
מענשהייט און אַ גרויל'כאַפט אַן דאס
ביסעל יודען, טראכטענדיג וועגען דעם
חמץ.
עס איז פּרייהלינג אויף גאַט'ס וועלט,
עס איז מאַי, עס רייסט זיך צום לע-
בען, גאַר דאס איינציגע, וואס מאַכט
שווער דאס לעבען, איז - פּונדוואַנען

מיר זאגען נאָכנישט צדוק הרי"ן

דאס ערנסטע, וואס האט געקאנט פאסירען איז געשעהן. אלע געשלעכט-רייע, אינאיינעם און אפגעקאמפן צווישן די צוויי לאגערען: רעוויזיא-ניסטען און לינקס, וואס זענען צווי-שען זיי פארגעקומען, זענען מיט זייער שעדליכקייט קיין פערטליך נישט צו דעם, וואס עס האט איצט פאסירט. אויף ווי ווייט די ארומרייטענישען זענען געווען חרפה'דיג און שמערצ-האפט, האבען זיי אבער געטראגען א כאראקטער פון א סכסוך אין דער מש-פחה און ס'איז געווען צו האפען, אז פריהער אדער שפעטער וועט ער ליק-ווידרט ווערען און די קעמפנדע צדדים וועלען צווישן זיך שלום מא-כען.

איצט אבער, מיט דעם אפיציעלען ארויסטריט פון די רעוויזיאניסטען פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע איז געמאכט געווארען א סוף צו די אלע אילויזשן. מען האט דעם געמיהל ווי פון ציוניסטישען קערפער האט זיך אָנגערעיסען א לעבעדיגער אבר, וועל-כער וועט נישט איינרוהען און זאמלען כחות, כדי דעם קערפער בייצוקומען. און דער קערפער, פערקעהרט - איהם אָנצושוטיצען. און אזוי וועלען זיך ביל-דען צוויי קעמפנדע פיינליכע לא-גען, פון וועלכע יעדער וועט וועלען געבויט ווערען אויפ'ן חשבון פון צוויי-טעניס הורבן און ליידער וועט דערפון דער ציוניזם-ארץ-ישראל.

אמת, אז דער רעוויזיאניסטישער צד, אויך ווען ער איז נאך געווען אין די ראהמען פון דער ציוניסטישער ארגא-ניזאציע, האט זיך רעוואלטירט און אונטערגעגראבען די סווערעניטעט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, פיה-רענדיג א סעפארטישע פאליטיק כלפי-חץ און א לעבטשטענדיגע פינאנ-סע-אקציע כלפי-פנים. עס זענען אבער פארט געווען האפנונגען, אז דער רונ-דער טיש, וועלכען זשאבאטינסקי האט פארגעשלאגען, וועט אונזערהערען די אלע ריכטונגען און געמוען א פאר-מולע פון אגאיינהייטליכען ארבייטס-פראגראם.

בפרט האבען זיך די האפנונגען פערשטארקט נאכדעם, ווי מען האט געזעהן, אז עס איז מעגליך געווען, דאס די צוויי גרויסע עקסטרעמע מנ-היגים זאלען זיך אָוועקזעצען ביי איין-מיר איז אויסגעקומען בייצוואוינען: אין דער אלע שטעהט א יידישער יונגעראמאן און פערקויפט באַלאַנגען. לויפט אַדורך אַ שניצל און וואַרפט אַ שטיין און צוהאַקט 5 באַלאַנגען. געהט אַדורך אַ יידישער יונגעראמאן, יאָגט גאָר דעם שטיינעוואַרפער און כאַפּט איהם אַראָב ס'היינט, אַז ער זאל בע-צאהלען פאַר דעם שאַדען. הויבט דאָך אָן דאס שניצל צו וויינען, אַז ער ווייסט פון גאַרנישט און באַלד קומט אַ גרויסער שייגעץ און כאַפּט אַראָב דעם ייד דעם קאַפּעלוש. ווערט דאָך אַ צו-זאַמענגעלייף און שוין איז דער ייד איינגעשטעלט מיט'ן לעבען. ערשט דער אָנגעקומענער פאַליציאַנט האט איהם אָנגערעכענט און זיך נאָר בענגיגענט דערמיט, וואס ער האט דעם ייד גע-מאַכט אַ פראטאקאל פאַר שטערען די עפענטליכע רוח און פאַר אַרויסרופען אַ סקאַנדאַל אין מיטען גאַס...

גו, וואָלט דען נישט גלייכער געווען פאַר דעם יידישען יונגעראמאן, אַז בעת ער זעהט ווי מען טהוט אַנ'עוילה אַ ייד, זאָל ער אנשטאט רעאַגירען זיך בעסער בעהאַלטען און נישט רעדען קיין וואָרט...

פאַקט נומער צוויי: ר' מצנריל זעלדער האט אַ סקאַלד פון אַלט אייזען אויף די וואָלעס, געהן אַדורך עטליכע שקצים'לעך, וואַרפען זיי איהם שטיינער און מאַכען איהם לעכער אין קאַפּ. קומט אָן דעם ה' זעלדער'ס אַ זעהן און הויבט אָן נאָכ-יאָגן די כליגאַנטע, וועלכע ענטלוי-פען דורך דעם פלוים צו די שיינעס. נאָכיאָנגעדיג אַזוי די שקצים זעהט ער פונדערווייטענס דעם פאַליציאַנט נומער 859, וועלכער שפאַצירט אויף דער בריק און בעט איהם, אַז ער דער פאַליציאַנט, זאָל איהם העלמען כאַפען די ענטלויפנדע כליגאַנטעס. אנשטאט

טעאָטישער = נאָטיצען.

שטאַטס־קאָמפּעראַטעאָר. צוודושיק און שוה"פ. פּיעטע אין 3 אָקטען פון ס. קערדווינסקי. רעזשי: ס. דעמבשיט.

דער בעקאַנטער און פראָדוקטיווער פּוילישער סצענע-שרייבער ס. קערדווי-סקי איז זיך נוהג צו פאַרפיקסירען פון צייט צו צייט אין אַ טעאַטער-שיש אַ פראַגמענט פון אונזער היינטיגען רוי-שיגע, אומגעריגען און איינציטיג אין קאַמיו-בעפאַרבעטען לעבען (אין יעדער טראַגישער סצענע איז דאָ כידוע אַ סך קאַמיוז...)

אמת, די דאָזיגע פאַרפיקסירטע אַב-סערוואַציעס זענען אפּשר צוליב'ן פעה-לען פון צייט-פערספעקטיוו, נישט מיט קינסטלערישער אויסגעוואָלטענקייט דער-גרונטעוועט; מעגליך, אַז דער אַנאַליז איז נישט תמיד קיין דורכגעטראַכטער, און דער מחבר פאַלט אפּילו אין אועל-כע פאַלען פיעל-מאָל אַריין אין איבער-געטריבענקייט.

אַבער פון דער צווייטער זייט מוז מען אָנזעען, אַז די דאָזיגע אַבשפּי-גלונגען, דאָס אַהערגעבען אונז אַנאַב-שניט פון אונזער טאַג-טעגליכקייט, האָט פאַר אונז אַנאַינטערעס און מיר זעהען עס גערן.

און ווען מיר וויצען אין טעאַטער און דורכ'ן מיל' פון אַקטיאָר ווערען אָנגעקלאַגט: די ביואָגראַפיע פון אַזעלכע, די צרות פון שטייער-צעהלער, דער יושר פון אונזער סחירים-וועלט א.ו.וו. ווערען די ווערטער אויפגע-נימען מיט אַפּלאָדיסמענטען פון די צו-שויער, ווי דער אַקטיאָר וואָלט אין זייער נאָמען דאָס געזאָגט און אין זיי-ער נאָמען אָנגעקלאַגט.

און נאָך עפּיס בנוגע קערדושינסקי'ן: קערדושינסקי האָט אַ חוש פאַר דער

דען אינסטינקט פון יונג-אַלטען יודי-שען פּאָלק, ביי וועמען עס האט ערשט ערוואַכט דער פונק פון גאולה, אַז ער וועט די יונגע יודישע מלוכה אונטער-וועס נישט דערלאָזען אַ שפּאַלטען און אויב די ברידער פון ציוניזם הא-בען צווישען זיך נישט געקאַנט קומען צו אַ הסכּם, וועט עס בעווייזען דער טאַטע, דער אַלגעמיינער ציוניזם, וועל-כער וועט נישט איינרוהען ביז ער וועט נישט מיט זיין אויטאָריטעט און שטאַר-קע האַנד דערפיהרען אַ שלום אין דער ציוניסטישער משפּחה.

סצענע, ער נעמט טאַג-טעגליכע ער-שיינגונגען, פערבראַקט זיי מיט אַ בי-סעל ליבע (אויך אַ טאַג-טעגליכע ער-שיינגונג) און קאַנסטרוואירט זיי לעבע-דיג, מיט פיינער סצענישער פערשטענ-דיגש.

אַלע זיינע זאַכען, וואָס מיר האָבען געזעהן, פערמאַגען טאַקי די נויטיגע סצענישע אייגענשאַפטען, ווי: אַקציע-שטייגערונג, טעמפּאַ, ריהערעוודיקייט א.ו.וו. און ווערען דעריבער גערן געזעהען.

וועגען וואָס דערצעהלט אונז דער מחבר אין דער גערעדטער זאָך? אַ מעשה פון צוויי שותפים: צוודושיק און זשאָרלאַצקי. דער ערשטער אַ ליב-האַבער פון מוזיק, טעאַטער, מאַלעריי און דער צווייטער אַ שווינדלער און געלד-גייציגער.

פערשטענדליך, אַז דער צווייטער נאָרט אויס דעם ערשטען און ברענגט דערצו, אַז דאָס געשעפט זאָל געהן פליטה.

קערדושינסקי אַבער בענגונגען זיך נישט, וואָס צוודושיק האָט ליב מוזיק און דער צווייטער בעשווינדעלט איהם.

אפנים, אַז דער מחבר האָט האַלד עקסטרעמען. און דעריבער דערצעהלט ער אויסטער, ווי דער שווינדלער נעמט צו ביים ערליכען אויך דאָס ווייב זיינס און וואַרפט איהם אַרויס פון דער דירה. צוודושיק האַלט ביים בעגעהן זעלבסטמאָרד. און דאָ ווייזט זיך ווי-דער אַ געשטאַלט פונ'ם מחבר'ס עקס-טרעמע טיפען: די עקספּיעדענטן פון זייער געשעפט, אַ סטורענטין פון פאַ-ליטישע וויסענשאַפטען, זי ערקלערט זיך צוודושיק'ן לענים אין ליבע, כדי איהם אַרויסצווייסיסן פון זיין דעפרעס-יע בעקומט אַרויס פון שווינדלער זשאָרלאַצקי אַראַנק די בעהאַלטענע דורך איהר פראַכטען, אַ גרויסע סומע געלד פאַר איהר אויסגענאַרטען שפּין.

אַבער דאָס איז אַ קצור שבקצור פון דער פאַבולע. דער מחבר ווייזט אונז נאָך ווייז דער נישט-ערליכער זשאָרלאַצקי וויל באלד צומאַרגענס פטר ווערען פון צוודושיקס ווייב, ווייל איהם ריקט זיך אונטער אַ צווייטע, אַ מיאוסקייט מיט אַ סך געלד. דער מחבר וויקעלט אונז אויסער דעם אויך פונדאָרער אַ רייה פון אנדערע עג-

שטאַלטען, ווי: סטודענט, מאַנדאַלי-ניסט, מוטער פון דער עקספּיעדענטין און אויך אַ טיפּ פון אַ געוועזענעם רוסישען ראַטמיסטוש, וועלכען מיר זע-הען אין משך פון דער גאַנצער אַקציע.

און די אויפפיהרונג גיפּא? געשפּילט האָבען דאָס מאָל פּמעט אַלע - גוט.

גוראווסקי, וועלכען מיר זעהען עפּ"י רוב אין קאַמישע ראַלען, האט געשא-פען אַ פּיין געשטאַלט פון אַ באַנקראַ-טירטען, ערליכען און צו-עפּיס-נאָך-שטרעבענדיגען סוחר. אויך אויסגע-האַלטען האט געשפּילט מאַרטיקא די ראָל פון זשאָרלאַצקי, דעם געוויסענלעך-זען שווינדלער.

וואַנסקא - ווי תמיד - נישט שלעכט. די דאָזיגע שפּילעריין פּעזיצט אויסער-ליכע גוטע בעדינגונגען, אַבער... דער צושויער גלויבט נישט אין איהר קא-קעטעריע און זי איבערצייעט עפּיס נישט אין איהר לייכטזיניגקייט, ווי דאָס האט בעווייזען אויף אַנאָווערסט נאטירליכען און בעה'נטען אופן אינא בעניא (אין פּערגאַנגענעם סעזאָן).

בראַדווישקאָוסקי, הגם אַנאַקטיאָר מיט ווילען און בעציהונג (אויך צו דער איצטיגער ראָל) איז איהם אַבער נישט געלונגען אַרויסצוברענגען די גאַנצע גאַמע פון דעם רוסישען רחבות און רוסישער זעלבסט-פייניגונג, וואָס איז אַזוי פאַפּולער אין דער רוסישער, בעזונדערס פאַרמלחמה'דיגער, ליטעראַ-טור אין איז אונז גענוי בעקאַנט בפרט פון די געלעצנדע דאָטאַעוואַסקי-און גאַרקי-שילדערונגען. הגם אַפּט איז ער נישט שלעכט, זענען אַבער די פּער-צווייפּלונגס-מאַמענטען, דער אינערלי-כער קאַמף צווישן „מוז" און געווי-סען, וואָס איז אַזוי כאַראַקטעריסטישער פאַר דעם רוסישען מענטש, נישט אויס-געקומען גענוג איבערצייגענד.

רעדע אין איהר ראָל אַלט דינסט איז בלי-ספּק בעסער ווי אין איהרע איבערגעטריבטע „דאַמע ראַלען". טאַראַווסקא - ווי שטענדיג - זעהר גוט.

נע פּילאַנטראַפּיעש, קולטורעלע און פּינאַנץ-אינסטיטוציעס. דאָס זענען גע-ווען די ה"ה דיר. פרושיצקי און אַדוו. ד. מאַרקאוויטש. לעצטענס איז צוגע-קומען אַ נייער פאַרויצער אין דער פּערוואָן פון אינזש. רייזאַב, וועלכער שניידט זיך אויף אַ פראַפּעסטיאָנעלען פאַרויצער.

ס'וועט נישט לאַנג דויערען און זיי וועלען קאַנען בילדען אַ פּעראיינ פון פראַפּעסטיאָנעלע פאַרויצערס. אַ מוזמן האבען זיי שוין און ווען ס'וועלען נאך צוקומען עטליכע פראַפּעסטיאָנעלע, וועלען זיי שוין קאַנען אַריינגעבען סטאַטוטען און בילדען אַ קלוב פון פאַרויצערס...

טאַמער, האָסטו ווייניג...

זיך, אַז ס'איז גענוג צרות, וואס ביי אונז אין שטאַט עקזיסטירען אנשטאט איין קליינהענדלער-פּעראיינ - צוויי; איז דאס אפּשר נאך ווייניג, קאַן איך אייך אַנזאָגען אַ בשורה, אַז עס ווערט געשאפען אַ דריטער קליינהענד-לער - פּעראיינ א. נ. „מאַרקסטעהער-פּעראיינ".

מילא, פון די צוויי שוין עקזיסטי-רענדע קליינהענדלער-פּעראיינען, האט מען דאך וואַזנע נחת, פעהלט שוין נישט טאַקי מעהר ווי נאָר אַ דריטער-פּעראיינ.

זאָל מען זאגען, אַז דאָ איז מען נישט מעהר אויסען, ווי נאָר בענקלעך, כבוד און די אלע גוטע זאַכען, נאך וועלכען זינדעג בשר ודמ'ס לעכצען אַזוי שטאַרק... נישט דאס געזען אונז אין דעם פאַל איבער אָן. מיר שטעלען נאָר פּעסע, אַז צו די צוויי שוין עק-זיסטירענדע פּעראיינען, פרויברט מען נאך צו שאפען אַ דריטען פּעראיינ.

טאַמער האָסטו ווייניג, טאָ נאָדיר נאד...

אויסצושנען דעם חברה-מאן און איהם געדאַהט מיט אַרויסוואַרפען פון שמי-בעל. האָט זיך פאַר איהם אָנגענומען אַ צווייטער מתפלל; הקיצור, מען האט זיך אָנגעהויבען איבערצווערטלען, ביז דער מורה פוּט האט ינעם אַראָנגע-לאָזט אַ איש איבער'ן גאַנצען פנים.

אוי דאך געוואָרען אַ ויצעקי. א סומא-טאַכע און עס איז בעשלאָסען געווארען אַ הסכּם כולם צו מאכען א סוף צו דער אנארכיע און אויסצוקלויבען אַ קאַמיטעט מיט אַנ'עהרען-געריכט, וואָס זאָל רעאַגירען אויף אועלכע געשעהע-נישען און פּעראורטיילען די שולדיגע.

דער געפאַסטער פאַדערט יעצט אַ סאַטיספאַקציע און דער געשאפענער קאַמיטעט זאל דאס איהם געבען.

דעם לעצטען שבת האט איינער פון די מתפללים גענעבען אַ קלאפּ אין שולחן און גערופען דעם עולם צו קו-מען זונטאג אויף אַ פּעראזמלונג, כדי אויסצווערלען דעם דאָזיגען קאַמיטעט. אַזוי אַבער ווי ס'איז געקומען אַ קליי-נער עולם, איז בעשלאָסען געוואָרען די פּעראזמלונג אַבצולייגען אויפ'ן קונפּסיען שבת.

אויז, אַזעלכע פון שבת וועלען די מתפללים פון שטיבעל, אלע 6, מווען אויסווערלען אַ האַנאַראַווע קאַמיטעט.

פ. ס. איך ערקלער קאַטעגאָריש, אַז אלע פרויבען ביי מיר געוואויר צו ווע-רען, ווער ס'האט מיר איבערגעגעבען וועגען דאָזיגען אינצידענט, וועלען גאַרנישט העלפען; איך וועל נישט אויסזאָגען, ווייל כ'בין פּערינידען מיט אַנ'עהרען-וואָרט.

אַ נייער פאַרויצער...

ביז נישט לאַנג האבען מיר געהאַט צוויי פראַפּעסטיאָנעלע פאַרויצערס, וועל-כע האבען געפיהרט כמעט אלע אַלגע-מינע פּערוואַלונגען פון די פּערישדע-

געהאט נישט וועניג צרות, ווייל די עיניגע, וועלכע איך האָב בעשריבען, האָבען געהאַט צו מיר טענות און איך אַרימער האָב זיך געמוזט פאַר זיי פּעריטידיגען...

האב איך געהאַט בעשלאָסען מעהר נישט צו שרייבען וועגען זיי, מען דאַרט זיך אַבטהוין, וואס עס זאָל נישט זיין - פאַרס מיוחסים. היות אַבער ווי דעם לעצטען יום טוב איז פאַרגעקומען אויסערגעווענליכעס, קאַן איך נישט בעהערשען מיין זשורנאַליסטישען יצר-הרע און מוז טראַץ מיין בעשלוס דאָך אויפּשרייבען דעם דאָזיגען זעהר כא-ראַקטעריסטישען אינצידענט:

מען האט געפאַסטט אין שטיבעל, אלע 6.

ווי מיין אינפאַרמאַטאָר גיט מיר אי-בער, איז עס פאַרגעקומען צוליבע פאַל-גענדער סיבה:

אין שטיבעל, אלע 6, איז בעשלאָ-סען געוואָרען, אז יעדען שבת זאל דאווענען אַ צווייטער בעל-תפילה. אין מורה-וואנד זיצען דריי שענע בעלי-בתים, וועלכע זאָלען זיין די מבנינים. איז בעת אזא בעל-תפילה האט געדא-וועט די ערשטע טעג יום-טוב, האבען די דריי שענע יודען געלאכט. דער בעל-תפילה האט נישט געוואוסט פון וועמען זיי לאכען, צי פון זיין דאווע-נען אדער אפּשר פון א געלונגענעם וויץ. דער בעל-תפילה, ר' חיים, האט זיך אַבער דאס גענומען צום הארצען און ווען ס'איז געקומען צו „הלל", האט ער ערקלערט: „סטאַפּ!" איך דא-ווען נישט ווייטער. קורץ, ס'האט זיך געטראָפען איינער פון די מתפללים, וועלכער האט איינס פון די דריי מורה-בענקלעך אוועקגענומען, כדי זיי זאָל-לען נישט קענען לאכען במזמן.

דאס פּעראַדאָסען דעם געטראָפּענעם מורה-יוד, וועלכער האט אָנגעהויבען

וויצעלונער נייעס.

טשענסטאכאווער נייעס.

אלגעמיינע פערזאנלעכע פון „לינת הצדק“

מיט א זעהר שטורמישען פערלויף.

מאנטיג חוה"מ איז פארגעקומען די אלגעמיינע יעהרליכע פערזאנלעכע פון „לינת הצדק“.

דעם פארניץ האט געפיהרט דעם טיטע באַמס. דעם טעטיגקייט-בעריכט האט אָנגעגעבען וויצע-פרעזעס יעקב הירשבערג. פון בעריכט איז צו זעהן אַ פּערגרעסערונג פון זעמליכע מעדי-צינישע הילף, וועלכע דער „לינת הצדק“ האָט ערטיילט מיט אַנ'ערך 20 פּראָצע. מער ווי פּאַראַיאַהר.

עס זענען אַרויסגעגעבען געווארען רעצעפטן צו אַפּטייקען 1184 אין פון לאַפּאַראַטאַריעס 1030, וויזשען פון דא-קטאָר 553, עצות פון דאָקטאָר אין אַמ-בולטאַריעס-611, עצות און וויזשען פון פּעלדשער-713, פון דענטיסט-467, אַרויסגעפאַרנט כלים-515, הכנסות זע-נען געווען 6,953.06 ז'ל.

צוקומענדיג צום פונקט וואָהלען פון אַ פּערוואַלטונג, ווערט זעהר לעבאָפּט און שטורעמדיג אויפ'ן זאָל. דאס רוב פּערוואַלטען אין אַ צאָהל פון 75 פּער-זאָן האָבען פּערלאַנגט געהיימע וואָה-לען, אויב עס וועט נישט אָנגענומען ווערען „פּער-אַקלאַמאַציע“ די ליסטע פון קאַנדידאַטען, וועלכע זיי האָבען אַריינגעטרעטען. פון דער ליסטע און אייך פון די צווישנערפּען איז געווען צו זעהן, אַז מען וויל עטליכע פּער-זאָן פון דער פּערוואַלטונג דורכאויס דערווייטערן.

דער פּערלאַנג וואָלט אפּשר געווא-רען נאכגעגעבען, ווען נישט דאס, וואס גראַד זענען די דאָזיגע די טיכטיגסטע און איבערגעגעבענסטע פּערוואַלטונגס-מיטגלידער, וועלכע האָבען גרויסע

פּערזאָנלעכע פאַר דער מוסטער-האַפּטער ענטוויקלונג פון „לינת הצדק“. דער חטא זאָל בעשטעהן דערין, וואס זיי פיהלען זיך שוין צופיעל אַלס בעלי-בתים און ס'דאַכט זיך זיי, אַז דער „לינת הצדק“ איז שוין אינגאַנצען זיי-ער... אויך זאל דער כּעס זיין אַ פּועל-יוצא פון דעם סכּסוך, וואס איז אויפ-געבראַכען צווישען דער פּערוואַלטונג און חברה האַלץ, וועלכע דאָווענט שבתים און ימים טובים אין לינת הצדק לאַקאַל.

ענדליך, נאך שטורמישע דעבאַטען איז געלונגען צו שאַפּען אַ קאָמיטע, וועלכע זאָל די זאך אדורכזעצן און צוזאַמענשטעלען אַ קאַנדידאַטען-ליסטע. דער קאָמיטע איז נאך פיעל מיה און אונטערהאַנדלונגען געלונגען צוזאַמענ-צושטעלען אַ פּשרה-ליסטע.

זונטאָג איז פּאַרעקומען די ערשטע קאָנסטיטואירענדע זיצונג. נאכדעם ווי עס איז בעהערט געווארען מיט אויפ-שטעהן דער אַנדערשען פון פּערשטאַר-פענעם פּרעזעס ר' שמואל סיטנער זע-נען פּאַרעקומען וואָהלען, וועלכע הא-בען געגעבען פּאַלגענדען רעזולטאַט:

אַלס פּרעזעס איז אַיינשטימיג אויפ-געוועהלט געווארען ה' יעקב הירש-בערג, וויצע-הירש לייב שימאנאוויטש, קאַסירער-אַברהם ראַגאַווסקי, סעקרע-טאַר-העניך קרימאַלעווסקי, ווירטשאַפ-טער-ש. שפיגעל, ראובן הירשבערג, דוד מאסלא, מלך וואָלעצקי, אייזיק כּאַפּאַק, אברהם ראַגאַווסקי, רעוויז-יאַנס-קאָמיטע: שמואל שאַיאַ, עזר אר-בערבוים, חיים בער ניימאַן.

צו דער היינטיגער 3-טער מאי פיערונג.

צוליעב די קאָנסטיטוציע-פיערונג פון 3 טען מאי, וועלכע פּאַלט אויס היינט פרייטאָג, וועט 10 אַ זייגער פרייה פאַרקומען אַ גאַנצע-דינסט אין דער שוהל מיט דער בעטייליגונג פון פאַר-שטעהער פון דער מאַכט. 12 אַ זייגער וועט פאַרקומען אויף פּלאַץ לעניאַנב אַ מאַניפעסטאַציע און אַ דעפּילאַרע. 4.30 נאכמ. וועט פאַרקומען אַ וועט-לויף אויף 5 קילאָמעטער, אין וועלכען עס וועלען זיך בעטייליגען ספּאַרטלער פון אַלע היגע אַרגאַניזאַציעס, צווישען זיי אויך מיטגלידער פון היצענען מכבי.

עס איז אינטערעסאַנט, אַז אין דער זעלבער שעה וועלען אין גאַנץ פּוילען פאַרקומען וועט-לויף פּערמעטונגען לויט אַ סיגנאַל דורכ'ן ראַדיאָ.

קינדער-פאַרשטעלונג לטובת דעם קרן-קימת.

זונטאָג דעם 5-טען מאי 6 אַ זייגער קומט פאַר אין „מכבי“ זאָל אַ קינדער-פאַרשטעלונג לטובת דעם קרן-קימת, איינגעאַרדענט דורך דער בעקאַנטער פּרעפּלאַנק פּרל. אַדאַ שאַיאַ מיט'ן אַנטייל פון פּרעפּעל-קינדער.

עס וועלען אויך אויפטרעטען די קינדער פון דער „כּבנה-שולע אונטער דער רעזשי פון ה' טובינעפּליגעל, וועלכע וועלען געבען אַנאַיינאַקטער אין דער העברעאַישער שפּראַך.

די פאַרשטעלונג זעהט פאַר צו זיין זעהר אינטערעסאַנט. עס וועלען דורך די פּרעפּעל-קינדער אויסגעפיהרט ווע-רען נומערן מיט ריטמישע טענען און געזאנג.

עס איז צו האַפּען, אַז דאס וויעלי-נער פּובליקום וועט מאסענווייז בעזע-כען די אַריגינעלע און אינטערעסאַנטע פאַרשטעלונג, וועלכע גיט די בעזוכער אַ נייטטיגען גענוס און דעם קרן-קימת אַ פּראָפּיט.

רי אלגעמיינע פערזאנלעכע פון דער קאָאָפּע-ראַטיווער פאַבריקאַנטען און סוחרים-באַנק.

די פּערוואַלטונג איז פּאַרעקומען פּערג. זונטאָג אין לאַקאַל פון סוחרים און פאַבריקאַנטען-פּעראַייז. די פּערוואַלטונג עפענט פּרעזעס שטי-לער, וועלכער בעריהרט צווישען אַנדערע אויך די 3-פּראָצענטע אינוועסטיציע-הלוואה און ער רופט די פּערוואַלטע זיך אין איהר צו בעטייליגען.

אַלס פּאַרזיצער ווערט אויסגעוועהלט אינזש. ה. רייצאַם און פּערבנט אַלס בייזיצענדע די ה"ה: י. מ. קרעל, קיסין און ש. ראַדאַל. סעקרעטאַר ב. קורלאַנד. דער סעקרעטאַר לעזט דעם פּראָטאָ-קאָל. ווי עס ווייזט זיך ארויס האט די באַנק איינקאַסירט ביי דער נאַציאָנאַלער הלוואה א סומע פון 199,500 ז'ל.

ה. ח. וועקסלער גיט אַב דעם בעריכט פון וואס ס'איז צו זעהן, אַז נישט-קוקענדיג אויף דעם שווערען קריזיס האט דאך די באַנק גוט פּראָפּערירט. ערטיילט קרעדיטען 2,847,000, אינקאַ-סעס אַדורכגעפיהרט 7,960,000 ז'ל. אויך ווקלאַרען איז פּערהאַנגען איבער 600,000 ז'ל. רעדיסקאַנטאַ אין „באַנק פּאַלטיק“ האט די באַנק אויף 20 טויזענד ז'ל. אין אַלגעמיין האט זיך דער אומזאַץ אין לעצטען יאָהר פּערגרעסערט מיט 28 פּראָצענט.

ה' ב. העלמאַן גיט אַב אַ בעריכט פון ראַט. אין משך פון יאָהר זענען פאַרגעקומען 11 זיצונגען, אויך 6 זיצונ-גען פון דער פּערוואַלטונג, צוזאַמען מיט'ן אויפזיכט-ראַט און איין אויסער-געוועהנליכע אַלגעמיינע פּערוואַלטונג.

דיר. פּרושיצקי לעזט פאַר דעם בי-לאַנס, וועלכער נעמט-אַרום די סומע פון 1,436,815.34 ז'ל. נאכדעם ווי ס'ווערט געלעזען דער פּראָטאָקאָל פון דער רעוויזיאָנס קאָמיטע נעמט א וואָרט דער פאַרשטעהער פון „באַנק פּאַלטיק“, וועלכער זאָגט צו, בעקענענדיג זיך מיט דער טעטיגקייט פון דער באַנק, זיך בעמיהען צו געבען א גרעסערען רעדיסקאַנטאַ, וואס ווערט אויסגענומען דורך אַלפּאַדימענטען פון אַלע פּערוואַלטע.

די פּערוואַלטונג איז פּאַרעקומען פּערג. זונטאָג אין לאַקאַל פון סוחרים און פאַבריקאַנטען-פּעראַייז. די פּערוואַלטונג עפענט פּרעזעס שטי-לער, וועלכער בעריהרט צווישען אַנדערע אויך די 3-פּראָצענטע אינוועסטיציע-הלוואה און ער רופט די פּערוואַלטע זיך אין איהר צו בעטייליגען.

אַלס פּאַרזיצער ווערט אויסגעוועהלט אינזש. ה. רייצאַם און פּערבנט אַלס בייזיצענדע די ה"ה: י. מ. קרעל, קיסין און ש. ראַדאַל. סעקרעטאַר ב. קורלאַנד. דער סעקרעטאַר לעזט דעם פּראָטאָ-קאָל. ווי עס ווייזט זיך ארויס האט די באַנק איינקאַסירט ביי דער נאַציאָנאַלער הלוואה א סומע פון 199,500 ז'ל.

ה. ח. וועקסלער גיט אַב דעם בעריכט פון וואס ס'איז צו זעהן, אַז נישט-קוקענדיג אויף דעם שווערען קריזיס האט דאך די באַנק גוט פּראָפּערירט. ערטיילט קרעדיטען 2,847,000, אינקאַ-סעס אַדורכגעפיהרט 7,960,000 ז'ל. אויך ווקלאַרען איז פּערהאַנגען איבער 600,000 ז'ל. רעדיסקאַנטאַ אין „באַנק פּאַלטיק“ האט די באַנק אויף 20 טויזענד ז'ל. אין אַלגעמיין האט זיך דער אומזאַץ אין לעצטען יאָהר פּערגרעסערט מיט 28 פּראָצענט.

ה' ב. העלמאַן גיט אַב אַ בעריכט פון ראַט. אין משך פון יאָהר זענען פאַרגעקומען 11 זיצונגען, אויך 6 זיצונ-גען פון דער פּערוואַלטונג, צוזאַמען מיט'ן אויפזיכט-ראַט און איין אויסער-געוועהנליכע אַלגעמיינע פּערוואַלטונג.

דיר. פּרושיצקי לעזט פאַר דעם בי-לאַנס, וועלכער נעמט-אַרום די סומע פון 1,436,815.34 ז'ל. נאכדעם ווי ס'ווערט געלעזען דער פּראָטאָקאָל פון דער רעוויזיאָנס קאָמיטע נעמט א וואָרט דער פאַרשטעהער פון „באַנק פּאַלטיק“, וועלכער זאָגט צו, בעקענענדיג זיך מיט דער טעטיגקייט פון דער באַנק, זיך בעמיהען צו געבען א גרעסערען רעדיסקאַנטאַ, וואס ווערט אויסגענומען דורך אַלפּאַדימענטען פון אַלע פּערוואַלטע.

די פּערוואַלטונג איז פּאַרעקומען פּערג. זונטאָג אין לאַקאַל פון סוחרים און פאַבריקאַנטען-פּעראַייז. די פּערוואַלטונג עפענט פּרעזעס שטי-לער, וועלכער בעריהרט צווישען אַנדערע אויך די 3-פּראָצענטע אינוועסטיציע-הלוואה און ער רופט די פּערוואַלטע זיך אין איהר צו בעטייליגען.

אַלס פּאַרזיצער ווערט אויסגעוועהלט אינזש. ה. רייצאַם און פּערבנט אַלס בייזיצענדע די ה"ה: י. מ. קרעל, קיסין און ש. ראַדאַל. סעקרעטאַר ב. קורלאַנד. דער סעקרעטאַר לעזט דעם פּראָטאָ-קאָל. ווי עס ווייזט זיך ארויס האט די באַנק איינקאַסירט ביי דער נאַציאָנאַלער הלוואה א סומע פון 199,500 ז'ל.

ה. ח. וועקסלער גיט אַב דעם בעריכט פון וואס ס'איז צו זעהן, אַז נישט-קוקענדיג אויף דעם שווערען קריזיס האט דאך די באַנק גוט פּראָפּערירט. ערטיילט קרעדיטען 2,847,000, אינקאַ-סעס אַדורכגעפיהרט 7,960,000 ז'ל. אויך ווקלאַרען איז פּערהאַנגען איבער 600,000 ז'ל. רעדיסקאַנטאַ אין „באַנק פּאַלטיק“ האט די באַנק אויף 20 טויזענד ז'ל. אין אַלגעמיין האט זיך דער אומזאַץ אין לעצטען יאָהר פּערגרעסערט מיט 28 פּראָצענט.

די ה"ה: פרייערמיער, טעמפיען, שטראַסעפּערג, דאַנקאוויטש א.א., וועלכע האָבען אָנגעוויזען אויף דער שווערער לאַגע, אין וועלכער זיי ווערען געשטעלט אין פאַל, ווען די פּערהאַנדלונג זאָל ריק-זיכטלאַז אויסגעפיהרט ווערען. דער פּרעזידענט האט דאָן ערקלערט, אַז בייז'ן 15-טען מאי פּערלענגערט ער דעם טערמין אַבצורייניגען דעם נייעם מאַרק.

ווי מיר הערען, זאָל א דעלעגאַציע פון די זעלבע פּעראַייזען פּאַרזעצען זייער אַקציע און אין די נאַהענסטע טעג אַפּפּאַהרען נאָך קעלץ אָדער עווענטועל נאָך ווארשא וועגען זעלבען ענין.

דער 1-טער מאי אין טשענסטאכאווער.

דער ערשטער מאי אין טשענסטאכאווער איז אין אַלגעמיין אַרבער רעהיג. טראַץ דעם שלעכטען און קאַלטען וועטער האט זיך פון באַלד אינדערפריה געלאָזט מערקען א גרעסערע בעוועגונג אין שטאָדט.

פון די ארבייטער - דעמאָנסטראַציעס איז דער גרעסטער געווען דער צוג פון 5.000 ז'ל. מיט וועלכע עס איז אויך מיט-געגאַנגען דער „בונד“, זייער מיט האט ביי די קלאַנגען פון אַרקעסטערס אַרומ-געקרייזט די אַלעזען. בעת דער דאָזיגער צוג האט מאַרשירט אויף אַלעזען וואָלנאַש-שטי, האט א גרופע מיט א טראַנספּארענט „אינהייטליכער אַרבייטס-פּראָגאַמ“, זיך געוואָלט מיט זיי פּעראַייניגען, אבער די אַנגעקומענע פּאַליציי האט די דאָזי-גע גרופע ענערגיש צוטריבען, אַרעסטיר-רענדיג דערביי עטליכע דעמאָנסטראַט-טען.

די צוגען פון די יודישע פּאַרטייען זענען בלויז געגאַנגען ביז צו דער באַזון-בריק און דאָן זענען זיי צוריקגע-גאַנגען אין זייערע לאַקאַלען. עס האָבען דעמאָנסטרירט יעדער בעוונדער די רעכטע פּועלי-ציון און די לינקע פּועלי-ציון. די אונגאַבענענדיגע, וועלכע האָבען אין אַנהייב אונטערהאַנדעלט מיט די רעכטע פּועלי-ציון וועגען איינגאַרדנען א געמיינזאַמען צוג און נישט געקומען צו קיין פּערשטענדיגונג, האָבען בעקומען-דיג אַנאַפּאָזיט פון דער מאַכט בכלל נישט דעמאָנסטרירט. זיי האָבען זיך געמוזט בענגיגען מיט בלויז אַנאַפּאָ-דעמיע. עס האָבען אויך נישט דעמאָנ-סטרירט די קבוצים-מיטגלידער פון דער גערטנער פּערמע, וועלכע האָבען זיך ענטזאָגט צו מאַרשירען מיט די רעכטע פּועלי-ציון, אַזוי ווי זיי פּלענען דאס טהון ביז איצט.

עס איז נאך כּדאי צו דערמאַנען דעם צוג פון 1.1.0.0. ז'ל. וועלכע האָבען פּערביי-מאַרשירט די אַלעזען צום קינאָ „לונאַ“, וואו זיי האָבען אַבגעהאַלטען אַנאַפּאָ-דעמיע.

אין משך פון טאָג זענען אויך פאַר-געקומען אַקאַדעמיעס פון אַלע אַנדערע פּאַרטייען.

אויפ'ן מיטונג פון 5.0.0.0. איז אַרויסגעטרעטען ה' פּעדערמאַן אין נאַ-מען פון „בונד“ און קאַזשימירשטאַק אין נאַמען פון 5.0.0.0. וועלכער האט צווישען אַנדערע אויך שאַרף געטא-דעלט דעם אַלץ וואַקסענדען אַנטיסע-מיטיזם, וועלכער דאַרף בעקעמפט ווע-רען דורך די פּוילישע סאָציאַליסטישע אַרבייטער-מאַסען.

די ניי-געוועהלטע פּערוואַלטונג פון „מכבי“.

(10) מאַנטאַג איז פּאַרעקומען די קאָנסטיטואירענדע זיצונג פון דער ניי-געוועהלטער פּערוואַלטונג, וועלכע האט זיך קאָנסטיטואירט אויף פּאַלגענדען אופן:

פּרעזעס: אינזש. רייצאַם, וויצע-פּרע-זעסען: אדוו. ד"ר ל. אַש און אדוו. האסענפּעלד, סעקרעטאַר: פּרל. טרימאַ-נובנא, בוכהאַלטער: קורלאַנד, ספּאַרט-לייטער: פייגע, לייטער פון אינווענטאַ: גאַלדשטיין, קאַסירער: 5. ווייס, פּרעסע-רעפּערענט: א. וואַצלאַווסקי, לייטער פון הכנסות קאמיטע: ש. ניצמיראַווסקי, רעפּערענט פאַר „כּפּר המכבי“ בירענ-האַלץ.

די ניי-געוועהלטע פּערוואַלטונג טרעט אַז ענערגיש צו דער אַרבייט, בכדי צו דערהויבען דעם ספּאַרט ניוואַ ביי די אַקטיווע מיטגלידער פון פּעראַייז. צו דעם צוועקווערט אויך צוגעגרייט דאס טורנען אויף מכשירים.

די קמח-אַקציע איז ציפּערען.

די היי-יעהריגע קמח-אַקציע האט געגעבען פון בעשטייערונג 1134.00 ז'ל. פון מעה-אַבצאַהל 1101.60

צוזאַמען 2235.60 ז'ל. פאַראיאַהרען 2.360 ז'ל. מקבלים זענען געווען 296 געגען פאַראיאַהר 260.

פּערטיילט איז געווארען געלד 1.135 אין מצות 1.100

עס איז צו זעהן פון דעם בעריכט אַז די איינקופּטען זענען היי-יאַהר גע-ווען קלענערע און מקבלים זענען גע-ווען מעהר.

דער דורכשניט פון די נתינות האט פאַראיאַהר אויסגעמאַכט אויף אַ פּאַמ-ליע 9 ז'ל. און היי-יאַהר נאר 7 ז'ל.

גרויסער ערפּאָלג פון דער אינוועס-טיציע הלוואה.

די אינוועסטיציע הלוואה האָט אין וויעלן גרויס ערפּאָלג. בלויז ביז דעם 25 קווינטעשען איז די סומע פון די טובקרייפּציעס דערגאַנגען ביז 186.500 זלאָטעס.

אין דער פּראָפּאַגאַנדע קאָמיטע זע-נען אַריין פון יורען ה"ה לייזער בער-קאָוויטש און יוסף יונג.

יעדער וואָס האט ברעזע צו צייכנען, זאָל זיך צוהילען, ווייל דעם 10-טען מאי ווערט דאָס צייכנען אַבגעשלאָסען.

אַ פּרישער טראַנספּאָרט אין „אַבנא פּראַציי“.

די וואָך זענען ווידער געווארען אי-בערגעשיקט אין די אַרבייטס-לאַגען 500 מאן אין עלטער פון 17-21 יאָהר פון וויעלונער פּאַוויאַט.

דאס געבען בעשעפּטיגונג אַזאַלכע בעדייטענדע צאָהלען אַרבייטסלאָזע, וועט זיכער האָבען אַ גוטע ווירקונג אויף דער פּערמינערונג פון דער גרוי-סער צאָהל פּערברעכערישע פּאַלען אין וויעלונער פּאַוויאַט.

פון סוחרים-פּעראַייז.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער שטיי-ער-אַמנעשטיע, וועלכע איז קאַמפּלי-צירט און נישט גענוי בעוואוסט יעדער, זאָלען די פּעראַינטערעטערע זיך ווען-דען וועגען אינפּאַרמאַציעס אין סוחרים פּעראַייז.

צו דער אויפמערקזאָמקייט פֿון קאַלֿאַניאַל-סוחרים, ראַטע-פּערקויפּער

WARSCHAUER a crême i mydło „LACTOLIN” usuwa pięgi i plamy

ZADOWOLENIE PAŃ to piękna i czysta cera

אָנטיִביוטיק און אַלע שטערט פֿון סאַן-רוסלאַנד און אַבטיילונגן Bank Gospodarst. Krajowego

אָנטיִביוטיק און אַלע שטערט פֿון סאַן-רוסלאַנד און אַבטיילונגן Bank Gospodarst. Krajowego

פֿאַרבערן און בעמישע וועשעריי „BENETA”

פֿאַרבערן און בעמישע וועשעריי „BENETA”

KINO „EDEN” מעכטיגער פֿאַרנאָווישער פֿילם!

NOC w FRONCIE זאָבאַוואָ

„ATLANTIC” אַגראַדאַוו 14

היינט! דער פּוילישער פֿילם MŁODY LAS

פֿון ברית הצה"ר. דער ועד הראשי האט איצט בעקו-מען אַ מעגליכקייט צו ערלעדיגען די עליה פֿון די חברים, וועלכע בעזיצען פאלגענדע פּאַכטן: דראַט ציהער, דראַט-פּערציקער, נעגל-שטעלער, קייטען-שוויטער, שטעכער-אַרביטער, היי-צער און גליהער.

ווי מיר דערוויסען זיך, האט די אַק-ציען געזעלשאַפֿט ברויעריי ק. שוועדע אין טשענסטאָאָוו בעזעלענען צו סקא-סירען דאָס ביז-איצטיגע יאַסנע-ביער-און אַנשטאַט דעם אַרויסצוגעבען נור דאָס בעוואָוסטע „מאַרצאַוו” און שוואַרץ „סלאָדאַוו”, איצט פּיעלפּאַכטיג אויסגע-בעסערט ווי אויך לעמאַניאַדע, צו בע-דייטענד ביליגערע פּרייזען, כדי צו ערמעגליכען די ברייטע מאַסען דעם געברויך פֿון בייער און לעמאַניאַדע.

ענטהילען אַנִיאַנדענע-טאַוועל אין דער אַכראַנקע. זונטאָג, דעם 5 מאי 12 א זייגער מיטאַג קומט פֿאַר אין לאַקאַל פֿון די אַכראַנקעס פּרועמיסלאָוו 6 די ענטיה-לונג פֿון דער איינגעמויערטער טאַוועל צום אַנדעק פֿון דער לאַנג-העריגער אַפּיעקונקע העלענא וויערוביצאַקא.

אַלגעמיינע פּערוואַלונג פֿון דער גמילת-חסד-קאַסע אַגראַדאַוו 6. זונטאָג, 6 אווענד קומט פֿאַר אין אייגענעם לאַקאַל אַגראַדאַוו 6 די יעהרליכע אַלגעמיינע פּערוואַלונג פֿון דער גמילת-חסד-קאַסע מיט דעם געהע-ריגען טאַג-אַרדנונג.

צערקלערונג. אַזוי ווי אין א פּעליעטאַן אין אונ-זער וועג פֿונם 26-טען אַפּריל ד.י. איז פּאַרעוואַרפֿען געוואָרען דעם קהלה-פרעזעס ה' י. ראָזענבערג, אַז ער האט זיך נישט אויפגעשטעלט בעת'ן בעהערען דורך די מתפללים דעם אַנדעק פֿון רמ"ב, ערקלערען מיר, אַז דאָס איז שקר, וואָרום במשך דער גאַנצער צייט פֿון דער רעדע איז דער פרעזעס געשטאַנען און די גאַנצע מעשה פֿון „שרייבער” איז רכילות, וואָס מיר אונ-טערבעשריבענע מתפללים שטעלען דער-מיט פּעסט.

די מתפללים פֿון דער שטאַט-שוהל: יצחק שמעון ניימאַן, חיים גרינ-בוים, איטשע ראָטבאַרג, מרדכי שיף, אייזיק זיידמאַן, חיים זודעק, מאיר אַלטמאַן, דוד באָמס, שמואל קאַפּינסקי, אברהם קאַפּינסקי, הירשל לייב ראָזענבלום, שמואל גאַלדורס, חיים פּיטעל, מיכאַל מאַרדאָוויטש, משה געלבער, אברהם ריימאַן, אברהם משה פּעפּער, יעקב יצחק זילבערשטיין, שמואל אַלטמאַן.

פֿון י. ג. פ. 5. לייט אַנאַגענומענע בעשלוס פֿון דער אַלגעמיינער פּערוואַלונג האט זיך די י.ג.פ. 5. איבערגעצויגען אין לאַקאַל פֿון ספּאַרט-פּעראַיין „מכבי”. פֿון 1 מאי געפונט זיך די י.ג.פ. 5. אין לאַקאַל פֿון „מכבי” (קאַטעדראַלע 13).

Kino „LUNA” PRZEOR KORDECKI Obrońca Częstochowy

פֿון פּרויען-פּעראַיין „עזרה”. דער היגער פּרויען-פּעראַיין „עזרה” האט פֿאַר פּעריטיילט עטליכע הונ-דערט זל. שטיצע און אַהיימגעשיקט די בכבור'ע קראַנקע פּראָדוקטע ווי: אייער-צוקער א. ד. גל. עס איז אַלזאָ כּראַי, אַז די זעהר נוצליכע געזעלשאַפֿט זאָל נעשטיצע ווע-רען דורך די ברייטסטע שיכטען פֿון דער היגער יודישער בעפעלקערונג.

פֿון „השומר התי”. שבת-צו-נאַכטס פ' קדושים פּונקט. 9 אווענד קומט פֿאַר אַ פּיערליכער „פּיקוד-הקן”. אַלע שומרים-ות קומען פּונקטליך.

פֿון „בעלי-מלאכה-התיים”. זונטאָג, ב' דחיה"מ פּסח איז פֿאַר-געקומען אין אייגענעם לאַקאַל אַלע 10 די ערשטע אַלגעמיינע פּערוואַלונג די פּערוואַלונג עפּענט דער צייט-ווייליגער יו"ר ה' מיכאַלֿאוויטש און לאַדענט איין אַלס פּאַרויצענדער דעם ה' יונגסטער, וועלכער פּערבעט אַלס סעקרעטאַר ה' יצחק גאַדט, אַלס ביי-זיצענדע ה' שלמה ראָזענצווייג און וואָלף מיכאַלסקי. פֿון „מזרחי” ה' ש. גאַלדשטיין, פֿון „תורה ועבודה” ה' א. דאַנציגער.

דעם טעטיגקייטס-בעריכט גיט אב ה' מיכאַלֿאוויץ, קאַסע-בעריכט-ה' קא-מינסקי. איבערן בעריכט ווערט גע-פּענט אַ דיסקוסיע אין וועלכען עס בעטייליגען זיך אַ רייע רעדנער. די רעדנער ענטפערט אב ה' מיכאַלֿאוויץ. אין ועד ווערען אויסגעוועהלט פּאַלגענ-דע חברים: פּנחס מיכאַלֿאוויץ, יעקב ראָזענבערג, עמנואל מאַרוועוסקי, אברהם קאַמינסקי, יוסף טאַביאַש, אברהם טשענסטאָאָווסקי, ישראל האַלענדער, יצחק גאַדט, משה דוד קאַלין, שלמה ראָזענצווייג און רחל שיינוועקסלער, אַלס פּערטרעטער: מרדכי בענצ'אוויץ, יעקב לאַסקי, מרדכי ראָזענשטאַל, מרדכי פיגלצוו און אַתער שוואַרצבוים.

נאַכ'ן אַנגעמען אַ רייע פּאַרשלאַגען ווערט די פּערוואַלונג אין אַ געהעבע-נער שטימונג מיט'ן געזאַנג פֿון „התקוה” געשלאַסען.

Potrzebna jest freblanka lub inteligentna panienka do chłopczyka. Wiadomość: Zysser, Aleja 14.

אַנגעקומען דער נײַער פּאַליצײ-קאַמענדאַנט. דער נײַ-נאַמינירטער פּאַליצײ-קאַמענדאַנט, קאַמ. טשעסלאַוו טשעשעלסקי, וועלכער איז בײַ איצט געווען לײטער פֿון הױפּט-קאַמיסאַריאַט אין סאַטאַוויץ, איז שױן געקומען נאָך טשענסטאַקאָוו און איבערגענומען זײַן אַמט.

אַ פּאַפּולערע פּאַרשטעלונג אין קאַמעראַל-טעאַטער. די יודישע געזעלשאַפֿט פאַר לאַנד-קעטניש האט געקויפט אויף מאנטאָג, דעם 6 מאי 8 אָווענד אין קאַמעראַל-טעאַטער די נייע פּיעסע „צודזיק און שוה” דער פּערדינסט פֿון דער פּאַר-שטעלונג איז צו דעקען א טייל פֿונם דעפּיציש. די בילעטען זענען צו פּאַפּ-לערע פּרייזען. דער פּאַרפּערקויף אין קאַנצעלאַריע פֿון דער געז. (מכבי-לאַקאַל) און ביי ה' ראָזשינסקי (אַלע 29).

די געזעלשאַפֿט „תומכי עניים” (גוט-שבת-יודעלעך), וועלכע ענטוויקעלט אין דער לעצטער צייט אַ זעהר גרויסע טעטיגקייט, רופט אויף זונטאָג, דעם 12 מאי, ד.י. 7 א זייגער אין אָווענד-אין ערשטען טערמין - און 8 א זיי-גער - אין צווייטען טערמין - אַנ-אַלגעמיינע פּערוואַלונג פֿון אַלע מיט-גלידער. עס וועט אָבעגעבען ווערען א בעריכט פֿון דער ביז-זעצטיגער טע-טיגקייט און פּאַרקומען וואַהלען פֿון אַ פּערוואַלטונג.

לויט דער אויפגעדרונג פֿון צענ-טראַל-קאַמיטעט פֿון דער רעוויזאָניס-טישער אַניאַן אין פּוילען, איז שבת דעם 27-טען אַפּריל ד.י. אין אייגע-נעם לאַקאַל פּאַרקומען די אויסער-געוועהנליכע אַלגעמיינע פּערוואַלונג פֿון דער רעוויזאָניסטישער אַרגאַניזאַ-יע ברית הצה"ר אין טשענסטאַקאָוו. פּאַרויצער פֿון דער אַלגעמיינער פּער-זאַמלונג איז געווען פּראָפ. ב. וויינ-בערג, בייזעצנדע: י. לאַפּיער, און צבי קאַנטאַר, סעקרעטאַר א. לענטש-נער.

בעריכטען וועגען דער טעטיגקייט האָבען אָבעגעבען: וועגען אַרגאַני-זאַציאָנעלע ענינים ש. נייעמיראַוסקי, וועגען פּינאַנס-ענינים הערמאַן הערצ-בערג, וועגען דער בית-ר-טעטיגקייט מ. זעלצער, ברית החיל ש. יאַרשׂאַמ-בעק. בע"מ ד. שילדהויז. פֿון די בע-ריכטען איז געווען צו זעהן, אַז די רעוויזאָניסטישע בעוועגונג האָט זיך אין משך פֿון יאָהר ביי אונז און שטאַרט בעדייטענד פּונאַנדרענעוואַק-טען און פּיהרט אַ ברייט פּערוואַלונג אַרבייט אויף אַלע געביעטען.

אין דער דיסקוסיע איבער די בע-ריכטען פֿון דער פּערוואַלטונג נעמען אַנטייל די חברים מ. שייקאוויטש, ל. קאַפּינסקי, פּראָפ. וויינבערג, ש. פּיר-מאַן, אינוש. ה. שפּין, צבי קאַנטאַר און אַנדערע.

נאַכ'ן ערטיילען דער פּערוואַלטונג אבסאַלוטאַריום זענען אויסגעוועהלט געוואָרען איינשטימיג נייע פּערוואַל-טונג-אַרגאַנען. פּער-אַקלאַמאַציע ווערט דורך דער פּערוואַלונג געוועהלט אַלס פרעזעס ש. נייעמיראַוסקי. אין דער פּערוואַלטונג: פּראָפ. ב. וויינבערג, הערמאַן הערצבערג, מ. זעלצער, א. ערליך, י. לאַפּיער, ל. קאַפּינסקי, פּערטרעטער: דיד. מ. וויינמאַן, ע. יא-קובאוויטש און יצחק לייבערמאַן. אין דער רעוויזאָניס-קאַמיטע: אינוש. ה. שפּין, ט. וויבערשאַץ און ל. לענ-קינסקי.

ביים בעטראַכטען דעם לעצטען פּונקט פֿון טאַג-אַרדנונג ווערט אויפ'ן פּאַרשלאַג פֿון אינוש. שפּין בעשלאַ-סאָ אַנאַגעמען פּאַלגענדע רעזאָלוציע: „די אַלגעמיינע פּערוואַלונג פֿון טשענ-טאַקאָווער ברית הצה"ר בעגריסט ענ-שוואַסטיש דעם בעשלוס פֿון דער עק-זעקסיווע פֿון דעם ציוניסטיש-רעווען יאַניסטישען אַניאַן וועגען נישט-געוון צום קאַנגרעס און וועגען צוטרעטען צו שאַפּען א אונאַבְהענגיגע ציוניסטישע אַרגאַניזאַציע. די אַלגעמיינע פּערוואַ-לונג וואַרפט זיך טריי און דיסציפּלי-נירט אונטער אַלע בעשלוסען פֿון דער עקזעקוטיווע און וואַרט אויף איהרע ווייטערדיגע בעשלוסען”.

צווישען אַנדערע איז אויך בעשלאַ-טען פּערזאָנען איבערצושיקען אַ גרוס דעם פּרעזידענט פֿון דער אַניאַן ז. זשאַבאַטינסקי און די „אַסירי ציון” ווי אויך צוטרעטען צו אַ פּערשטאַרק-טער ארבייט פאַר דעם קן-תל-חי-פּאַנז און איהם פּערוואַנדלען אַלס איינ-ציגען נאַציאָנאַלען פּאַנז. מיט'ן געוואנג פֿון התקוה און בשׁוּב ד' ווערט די אַלגעמיינע פּערוואַלונג געשלאַסען.

ע. י. אברהם וואַלפּוויטש (שוו. דאָך 35) האט געמאַדען דער פּאַליצײ, אַז דעם 1-טען מאי איז אין זײַן יאַטקע אויף קאַזשע 6 אַרײַנגעקומען זײַן הױז-ווירט - באַראַנסקי צוזאַמען מיט זײַנע צװײ זײַהן: אַזאַלף און הענריק, וועל-כע האבען איהם אַזוי שטאַרק געשלאַ-גען, אַז ער איז ענטלאָפּען, איבערלאַ-זענדיג אין דער יאַטקע די אַפּאַלער. נאַכ'ן צוריקקומען אין 2 שעה אַרים האט ער פּעסטגעשטעלט, אַז עס פּעהלט איהם פֿון שופּלאָך 8 זל.